

Begroting 2017

- blz. 3** 1. Inleiding
Strategische Meerjarenagenda 2016-2020
Uitvoeringsprogramma 2016-2017
Financieel kader
- 4** 2. Mens & Samenleving
Uitvoeringsprogramma 2017 Regio Hart van Brabant
Programmalijn Sociaal
Programmalijn Veiligheid
Jeugdhulp
- 9** 3. Leefomgeving & Milieu
Uitvoeringsprogramma 2017 Regio Hart van Brabant
- 16** 4. Economie
Uitvoeringsprogramma 2017 Midpoint Brabant
Regionaal Economisch Actie Programma Midden-Brabant (REAP)
- 23** 5. Social Innovation
Uitvoeringsprogramma 2017 Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant
A. Social Innovation als actief programma 2017 Midpoint Brabant
B. Social Innovation als werkwijze: Midpoint Brabant en Regio Hart van Brabant
C. Social Innovation in Health
D. Social Innovation als bestuurlijke verankering in partnerregio's
- 30** 6. Paragrafen
6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
6.2 Financiering
6.3 Bedrijfsvoering
- 32** 7. Begroting en Financiering
7.1 Vergelijkende cijfers 2015-2017
7.2 Geprognosticeerde balans 2017
7.3 Reservepositie 2014-2020
7.4 Dekkingsgronden via inwonersbijdragen regiogemeenten Hart van Brabant (m.u.v. Thema Jeugdhulp)
7.5 Dekkingsgronden via cofinanciering (m.u.v. Thema Jeugdhulp)
7.6 Dekkingsgronden Thema Jeugdhulp
7.7 Saldi - strategie bij tekorten
7.8 BTW
7.9 Meerjarenoverzicht 2017-2020

1. Inleiding

Voor u ligt de ontwerpbegroting Regio Hart van Brabant 2017. De opzet van deze begroting is voor het eerst uitgewerkt in de lijn van de Strategische Meerjarenagenda 2016-2020 en doorvertaald in een uitvoeringsprogramma 2016-2017.

Gezien het moment waarop we deze ontwerpbegroting volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen moeten opstellen, is in bepaalde mate ruimte gelaten voor verdere besluitvorming van de regionale stakeholders. De begroting geeft vooral richting en invulling aan de ontwikkelde Strategische Meerjarenagenda en het uitvoeringsprogramma.

Strategische Meerjarenagenda 2016-2020

Begin 2015 zijn de stakeholders van Regio Hart van Brabant met elkaar in gesprek gegaan om gezamenlijk de Strategische Meerjarenagenda tot en met 2020 op te stellen. Het algemeen bestuur heeft op 1 april 2016 het definitief concept van de Meerjarenagenda vastgesteld. Op dit moment ligt de Meerjarenagenda voor instemming bij de raden van de deelnemende gemeenten. Op basis van het beantwoorden van de vragen “Wie zijn wij?”, “In welke regio opereren wij?”, “Hoe werken wij?” en “Waarom werken wij samen?” is de missie van de regio geformuleerd. Deze missie staat in het volgende statement samengevat:

“Onze regio heeft in 2020 groei gerealiseerd in economie, leefomgeving en maatschappij; in balans met elkaar. Daardoor ontstaat een weerbare samenleving met een excellent vestigings- en verblijfsklimaat voor bedrijven, bezoekers, burgers en studenten. Met digitalisering als hefboom, Social Innovation als onderscheidende werkwijze en de proeftuin als voorkeursvorm voor projecten, realiseren we deze groei sneller en meer dan elders.”

Deze ambities zijn vertaald naar een regionaal programma op basis van de kapitalen Economie, Leefomgeving & Milieu en Mens & Samenleving. Hierbij staan integrale afwegingen centraal, de ontwikkelingen van de kapitalen sluiten op elkaar aan en versterken elkaar. Social Innovation is de innovatieve en onderscheidende manier van werken die bij de realisatie van de doelstellingen hoort. Hierdoor raakt en verbindt Social Innovation alle kapitalen.

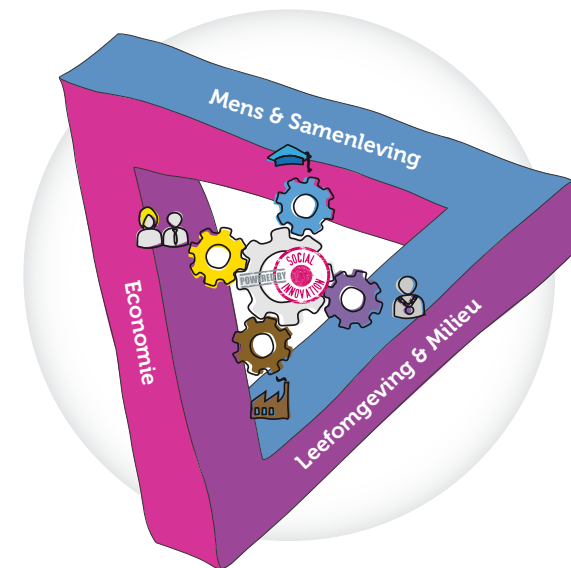
Uitvoeringsprogramma 2016-2017

De Strategische Meerjarenagenda is doorvertaald in een uitvoeringsprogramma, waarin de programmaonderdelen verder zijn uitgewerkt. Per programmaonderdeel zijn doelstellingen geformuleerd, die gezamenlijk de doelstellingen van de regio weergeven. Tevens is beschreven op welke manier we deze doelstellingen kunnen bereiken. Als de actualiteit daar aanleiding toe geeft, kunnen we aan het programmaonderdelen toevoegen, onderdelen wijzigen of aan het verwijderen.

Voor de kapitalen Mens & Samenleving en Leefbaarheid & Milieu ligt de eerste verantwoordelijkheid voor sturing op resultaten bij de samenwerkende gemeenten in de regio Hart van Brabant. De verantwoordelijkheid voor sturing op resultaten in de kapitaal Economie ligt bij Midpoint Brabant als triple helix organisatie. Deze scheiding lijkt helder, maar de raakvlakken zijn talrijk. De meest nauwe relatie zit in de opgave van Regio Hart van Brabant in de (mede)aansturing van de organisatie Midpoint Brabant als publieke mede-eigenaar. Daarnaast is het de publieke taak om te zorgen voor faciliterend beleid voor de opgaven die primair bij Midpoint Brabant liggen. Social Innovation is de manier waarop we de doelstellingen bereiken. Dit raakt elk kapitaal en is dus ook een gezamenlijke opgave van de samenwerkende gemeenten en Midpoint Brabant.

De maatschappelijke uitdagingen en opgaven van nu vereisen een eigentijdse werkwijze. Dit vergt een constant veranderende aanpak om opgaven effectief aan te kunnen pakken. Het is noodzakelijk om zaken meer integraal, interdisciplinair en soms interkapitaal te benaderen. Een goed samenspel tussen vakdisciplines en schaalniveaus is hierbij een voorwaarde, waarbij keuzes horen wat op welk schaalniveau thuishoort. Met deze achtergrond actualiseren we de sturing op de programma's en projecten waarbij de regio het juiste schaalniveau is. We maken Powered by Social Innovation waar door te organiseren dat het netwerkmodel effectief en met breed draagvlak functioneert. Als dit goed gebeurt, vinden we de capaciteit en financiering om de regionale ambities te realiseren.

Financiële kader

De ontwerpbegroting biedt de raden van de deelnemende gemeenten de mogelijkheid om een zienswijze te kunnen geven als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Grofweg bevat die de volgende informatie: een overzicht van de lasten en baten per kapitaal, waar mogelijk uitgesplitst naar specifieke activiteiten.

Per kapitaal wordt aangegeven welke kosten begroot zijn voor enerzijds Regio Hart van Brabant en anderzijds Midpoint Brabant. Dit is vooral bij het onderdeel Social Innovation van belang.

Een voorlopige deelbegroting jeugdhulp 2017, gebaseerd op de deelbegroting 2016 en de ingroei van de bezuinigingstaakstelling. Een totaalbegroting van Regio Hart van Brabant 2017 waaruit blijkt wat de omvang is van de te dekken lasten (exclusief jeugdhulp). Daaruit blijkt dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner in 2017 enkel wordt geïndexeerd (0,9% op basis van CPB).

2. Mens & Samenleving

2. Mens & Samenleving

De ambitie van de regio binnen het kapitaal Mens & Samenleving is als volgt:

“De regio Hart van Brabant is in 2020 een weerbare samenleving: zorgzaam, inclusief en veilig. Iedereen kan er zolang mogelijk zelfstandig wonen, naar vermogen deelnemen aan de maatschappij en het arbeidsproces, en jongeren kunnen veilig opgroeien en ontwikkelen. Dat betekent onder meer dat we optimale jeugdzorg bieden, en dat we een regio nastreven die vrij is van jeugdwerkloosheid. Om dat te bereiken, laten we het eerder gehanteerde adagium ‘lokaal tenzij’ los en spreken voortaan over ‘regionaal omdat’. Over de totale breedte van de drie decentralisaties in het sociale domein maken we de balans op van de maatschappelijke opgaven, hun complexiteit, en voor welke vraagstukken een regionale samenwerking meerwaarde heeft. Aan vluchtelingen en statushouders bieden we een effectieve en maatschappelijk verantwoorde opvang en begeleiding. De regio is de Nederlandse gidsregio als het gaat om neurologische aandoeningen. We hebben een rol als koploper op zorg, behandeling en begeleiding. Geëmancipeerde burgers zijn in mindere mate afhankelijk van de overheid, geven samen met stakeholders invulling aan de veranderopgave die het sociale domein heeft en hebben regie over de eigen gezondheid en de behandeling van ziekte. De regio is in 2020 aantoonbaar veiliger door een daling van het aantal woninginbraken, overvallen en berovingen op straat (WOS-feiten).”

Uitvoeringsprogramma 2017 Regio Hart van Brabant

Om de ambities van Regio Hart van Brabant voor het kapitaal Mens & Samenleving te kunnen realiseren, zet het uitvoeringsprogramma specifiek in op de programmalijnen sociaal en veiligheid. Binnen de programmalijn sociaal zijn er meerdere domeinspecifieke en domeinoverstijgende opgaven voor jeugd, Wmo en arbeidsparticipatie in een inclusieve arbeidsmarkt.

Programmalijn Sociaal

Met de domeinoverstijgende opgaven onderscheidt de regio Hart van Brabant zich in 2017 als leefbare regio met aandacht voor jong en oud, ziek en gezond. De voor de regio belangrijke gezamenlijke taken als zorg, sociale inclusie, arbeidsparticipatie en veiligheid zijn goed en gestructureerd georganiseerd. Hart van

Brabant wil zich verder ontwikkelen als regio waarin innovatieve toepassingen en oplossingen beschikbaar zijn.

De nieuwe structuur zoals uitgewerkt in de Strategische Meerjarenagenda en het uitvoeringsplan vergt in 2017 de nodige afstemming tussen de verschillende domeinen. Daarin zijn de integrale opgaven voor het kapitaal sociaal prominent benoemd. Voor 2017 betekent dit dat er op 3D-niveau verdere afstemming nodig is tussen het portefeuillehoudersoverleg Maatschappelijke Ontwikkeling en Jeugd en Participatie. Er wordt in samenwerking tussen de verschillende domeinen gewerkt aan het verder concretiseren van de ambities, zoals opgenomen in het uitvoeringsplan, naar gedefinieerde projectactiviteiten. Hiervoor komt in 2016 al een uitvoeringsagenda.

Jeugd

De regio werkt in 2017 verder aan de inrichting en uitvoering van haar taken op het gebied van Jeugdzorg. Zo komt er jaarlijks een regionale uitvoeringsagenda Jeugdhulp waarin de uitvoering en de taken van de gastheergemeente staan, waar ook de beleidsopgaven van de gemeenten gezamenlijk terugkomen. De beleidsopgaven zijn breed en worden regionaal opgepakt. Verder loopt in 2017 het regionaal beleidskader Jeugdhulp af. Daarbij is voorzien dat we, mede op basis van de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie, een nieuw regionaal beleidskader opstellen.

Wmo

In 2017 ligt er, evenals in 2015 en 2016, een opgave voor het realiseren van de integrale uitdagingen die prominent benoemd zijn in de Strategische Meerjarenagenda en het uitvoeringsplan. Het uitvoeringsprogramma richt zich specifiek op de toegevoegde waarde van de samenwerking binnen de regio Hart van Brabant. De regionale ambitie - en daarmee ook het totaal aan taken - is verder gestegen. Om prioritaire wensen te kunnen vertalen naar de nodige capaciteit, is er in 2017 op 3D-niveau verdere afstemming met Jeugd en Participatie nodig. In eerste instantie gaat het voornamelijk om procescoördinatie en -begeleiding die nodig is om de negen gemeenten vanuit de regionale samenwerking op projectmatige manier invulling te laten geven aan de ambities die zijn vastgesteld in het uitvoeringsprogramma Wmo. Daarnaast is er binnen het uitvoeringsprogramma expertise nodig op het gebied van ontwikkelingen binnen de technologie, gezondheidszorg, en onderwijs. Ten slotte pakken we in 2017 uitvoeringsgerichte activiteiten op, zoals diverse regionale bijeenkomsten op 3D-niveau en organisatie van netwerkbijeenkomsten.

Het beleidskader Wmo is verder direct gelinkt met het programma Zorg. De nadruk ligt op het faciliteren en verbinden van die twee, zowel procesmatig als uitvoeringsgericht vanuit de publieke taak.

Arbeidsparticipatie

Regio Hart van Brabant streeft naar een goed functionerende, inclusieve arbeidsmarkt, waarin iedereen naar vermogen meedoet en zijn of haar talenten optimaal benut. In het kader van het streven naar een inclusieve arbeidsmarkt geldt dat we vanuit de publieke kant de optimale ontschotote dienstverlening voor werkgevers en klanten nastreven en realiseren. Vanuit die gedachte zijn acties in het kader van het arbeidsmarktprogramma vervlochten met de sectoraal georiënteerde economische ontwikkelprogramma's van de regio. Hieruit volgt ook de wens om de activiteiten die arbeidsmarktgerelateerd zijn zo centraal mogelijk op te nemen in de begroting. Deze activiteiten, behalve het programmamanagement zelf zoals dat bij Midpoint ligt, vinden hun logische plek onder Mens & Samenleving. De samenhang met Midpoint Brabant komt onder meer tot uiting in het feit dat in het programma vanuit één strategie gewerkt wordt aan de realisatie van een gezamenlijk maatschappelijk doel.

Regio Hart van Brabant richt zich in 2017, onder inhoudelijke sturing van het portefeuillehoudersoverleg Arbeidsparticipatie, op de verdere realisatie van de publieke opgaven. Dat doen de samenwerkende overheden onder meer door een goed georganiseerde gespreks- en ontwikkelpartner te zijn voor ondernemers en onderwijsinstellingen. Zo zijn drie wethouders uit het portefeuillehoudersoverleg afgevaardigd naar de stuurgroep Arbeidsmarkt bij Midpoint Brabant. Via het Bestedingsplan 'De Regio Werkt 2016' is in beeld aan welke opgaven de regio nu bijdraagt en waarvan op basis van prioritering in het portefeuillehoudersoverleg ook een bijdrage in 2017 voorstelbaar is.

Programmalijn Veiligheid

Demografische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat regionale aandacht voor en zorg voor kwetsbare groepen mensen belangrijk is. Om Hart van Brabant een prettige regio te maken en te houden om in te wonen, leven, werken en recreëren, zijn ook de veiligheid en leefbaarheid van de regio al jaren een bestuurlijke prioriteit. In overeenstemming met de in het verleden gemaakte afspraken maakt het onderdeel veiligheid ook in 2017 een apart deel uit van de begroting. In 2017 richt Regio Hart van Brabant zich vanuit de

portefeuilleverantwoordelijkheid van de samenwerkende burgemeesters (in samenspraak met andere houders van relevante portefeuilles) op gezamenlijk beleid ter verbetering van veiligheid en leefbaarheid en de uitvoering van dit beleid. Via het Zorg & Veiligheidshuis wordt overleg gevoerd met twintig maatschappelijke instanties, gericht op jeugd, veelplegers, slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en personen met een meervoudige en complexe problematiek. Een en ander afgestemd op de frontlijntaken van gemeenten in relatie tot de Jeugdhulp en Wmo-taken.

Via de Districtelijke Driehoek maken we verdere afspraken met politie en het OM over veiligheid en de aanpak van WOS-feiten: woninginbraken, overvallen en straatroof, maar ook politie-inzet bij grote evenementen en jeugdoverlast. De basis is het Regionaal Beleidsplan van de politie Zeeland-West-Brabant enerzijds en de lokale beleidskaders op het gebied van integrale veiligheid anderzijds. Specifiek is afgesproken om per district een veiligheidsscoördinator aan te stellen, die de politie deels en het districtdeel financieren.

De zogenaamde ondermijnende criminaliteit (vormen van georganiseerde misdaad die een bedreiging vormen voor de integriteit van de samenleving, zoals belastingontduiking, fraude, drugshandel en mensenhandel) neemt moeilijk beheersbare vormen aan en komt nog explicieter op de regionale agenda. Hart van Brabant wil bestuurlijke maatregelen treffen die de georganiseerde criminaliteit in de activiteiten belemmeren of frustreren. En dat op een zodanige manier dat dit gecombineerd wordt met fiscale middelen, strafrechtelijke opsporing en vervolging door politie en justitie: de geïntegreerde aanpak.

Ook in 2017 zet Regio Hart van Brabant zich in om technologische en sociale innovatie te combineren op het thema veiligheid. Met de oprichting in 2011 van en de participatie in het Dutch Institute for Technologie Safety & Security (DITSS) is een platform geschapen voor gezamenlijk onderzoek in productontwikkeling op het terrein van veiligheid. Aan DITSS is intussen een groep van ondernemers en instellingen verbonden in de vorm van een Community-Of-Practice (COP). Het netwerk wordt uitgebouwd en ingezet om tot gezamenlijk gedefinieerde projecten te komen.

begroting Regio Hart van Brabant Mens & Samenleving	lasten	baten	saldo
budget uitvoeringsagenda 3D	€ 25.000		N € 25.000
budget Jeugd	€ 50.000		N € 50.000
budget Wmo	€ 40.000		N € 40.000
budget facilitering ontwikkelprogramma Care	€ 30.000		N € 30.000
budget Participatie	€ 115.000		N € 115.000
DITSS	€ 50.000		N € 50.000
veiligheidscoördinator	€ 50.000		N € 50.000
budget veilige en leefbare omgeving	€ 20.000		N € 20.000
inwonersbijdrage Regio Hart van Brabant		€ 380.000	
subtotaal	€ 380.000	€ 380.000	€ 0

Toelichting kosten

Budget uitvoeringsagenda 3D

Het budget is gereserveerd om (delen van) de uitvoeringsagenda 3D mee te realiseren.

Budget Jeugd

Het budget is bestemd voor het faciliteren van de bestuurlijke en ambtelijke processen en uitvoeringsgerichte activiteiten binnen dit beleidskader. De portefeuillehouders zullen dit budget verder prioriteren.

Budget Wmo

Het budget is bestemd voor het faciliteren van de bestuurlijke en ambtelijke processen en uitvoeringsgerichte activiteiten binnen dit beleidskader. De portefeuillehouders zullen dit budget verder prioriteren.

Budget facilitering ontwikkelprogramma Care

Het budget is bestemd voor het faciliteren van het ontwikkelprogramma Care vanuit de publieke taak en het verbinden van het programma aan het beleidsterrein Wmo.

Budget participatie

Het budget is bestemd voor het faciliteren van initiatieven binnen Arbeidsmarkt. Voorbeelden hiervan zijn cofinanciering aan het sectorplan/Transfercentrum, de ontwikkeling van Human Capital agenda's en het ondernemersakkoord.

DITSS

Met de bijdrage aan DITSS ondersteunen we dit netwerk en het realiseren van nieuwe verbindingen en innovaties die bijdragen aan het veiligheidsvraagstuk.

Veiligheidscoördinator

Het budget is bestemd voor het (voor de helft) cofinancieren van de regionale veiligheidsscoördinator.

Budget veilige en leefbare omgeving

Het budget is bestemd voor het faciliteren van het bestuurlijke en ambtelijke proces en uitvoeringsgerichte activiteiten binnen dit beleidskader.

Toelichting dekking kosten

De kosten worden gedekt door een bijdrage per inwoner van de deelnemende gemeenten in de regio Hart van Brabant.

Regionaal Beleidskader Jeugdhulp 2015-2017

De decentralisatie van de jeugdhulp startte vanaf 1 januari 2015. In Hart van Brabant is gekozen voor een vergaande regionale samenwerking. Die bestrijkt alle vormen van intensieve jeugdhulp. De bestuurlijke aansturing van dit domein gebeurt door de Bestuurscommissie Jeugd die binnen de Gemeenschappelijke regeling daarvoor eigenstandige bevoegdheden heeft. Daartoe behoort onder meer het uitzetten van beleidslijnen en het opstellen van de regionale jeugdbegroting.

De meerjarige beleidskaders voor de regionale jeugdhulp zijn neergelegd in het Regionaal Beleidskader Jeugdhulp 2015-2018. Dat gaat over de periode 2015 tot en met 2017. Het jaar 2017 is daarin het laatste jaar van de geldigheid van dit beleidskader. Een centraal uitgangspunt in het nieuwe beleid is om kinderen, jongeren en gezinnen meer centraal te stellen. De ambitie van Regio Hart van Brabant is het realiseren van een effectiever jeugdstelsel, dat bovendien betaalbaar is en beter aansluit op de eigen kracht en het sociale netwerk van kinderen en ouders. Aanbieders van jeugdhulp hebben zich hierbij aangesloten.

Vanuit dit brede perspectief zijn de volgende doelstellingen geformuleerd voor de tweedelijns jeugdhulp:

- 1: Gebruikers van het jeugdhulpaanbod zijn tevreden over bejegening en ondersteuning.
- 2: De aangeboden ondersteuning is passend en effectief (naar professionele maatstaven).
- 3: Het gebruik van specialistische hulp (behandeling, verblijf) gaat omlaag, ten gunste van lichte vormen van hulp (ambulante, tijdig, effectief).
- 4: De frontlijn (toegang, wijkteam, sociaal team) schakelt met inzet van ketenregie aantoonbaar sneller op en af, resulterend in kortere doorlooptijden van het specialistisch aanbod.
- 5: Minder jeugdigen krijgen een maatregel op last van de kinderrechter, ten gunste van het aantal jeugdigen en gezinnen dat hulp op vrijwillige basis ontvangt.

6: Professionals in en om het jeugdveld handelen aantoonbaar volgens de Meldcode Kindermishandeling.

In de deelbegroting Jeugd Hart van Brabant 2017 zijn de financiële kaders opgenomen zoals vastgesteld in het Regionaal Beleidskader Jeugdhulp 2015-2017.

begroting Regio Hart van Brabant deelbegroting Jeugd 2017	lasten	baten	saldo
landelijke inkoop	€ 3.454.000		N € 3.454.000
bovenlokale inkoop	€ 58.288.000		N € 58.288.000
kosten voor uitvoering, risico, innovatie	€ 5.879.000		N € 5.879.000
bijdrage integratie-uitkering Jeugd GF		€ 67.621.000	V € 67.621.000
totaal	€ 67.621.000	€ 67.621.000	€ 0

Toelichting kosten

De voorliggende begroting is opgesteld langs de volgende lijnen/uitgangspunten:

- We hanteren de begrotingsopbouw van het Uitwerkingsplan Beleidskader Jeugdhulp 2015, inclusief aanpassingen ten gevolge van latere besluitvorming.
- We dekken eerst de lokale taken (komen op nul) en het restant zetten we in voor regionaal.
- We hanteren onze principes van verzekering/verrekening, dus over een periode van 3 jaar (2015-2016-2017) afrekening naar werkelijk gebruik.
- We bestemmen 2% voor risico, ter verevening van kosten die niet binnen de begroting vallen en die ook buiten de verrekening valt. We monitoren intensief en kunnen gedurende 2017 naar bevinding van zaken voorstellen ontwikkelen om dit risicobudget te verruimen. We stellen ten behoeve van de begroting een tekst op die duidelijk de onzekerheden en ook risico's weergeeft, mede naar aanleiding van de uitvraag.
- We bestemmen 2% voor uitvoering; dit deel van het budget is in eerste instantie bedoeld voor het dekken van de uitvoeringskosten van de Gastheer; het restant is beschikbaar voor het geheel of gedeeltelijk afdekken van de kosten van het lokale, ambtelijke apparaat.
- We bestemmen 3% voor innovatie: hiervan is 20% lokaal ingezet en 80% regionaal. Gezien de taakstelling op het totale budget, is innovatie absoluut noodzakelijk voor een effectieve inzet.

Toelichting dekking kosten

Omdat we nog nadere afspraken maken over de begroting en de dekking van Jeugdhulp in de loop van dit jaar, is de dekking vooralsnog geheel onder de bijdrage aan integratie-uitkering Jeugd GF weergegeven.

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Mens & Samenleving - SOCIAAL DOMEIN

Domeinen	Domeinspecifieke opgaven	Domeinoverstijgende inzet
<p>Jeugd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tevredenheid definiëren en meetbaar maken: zoveel mogelijk in aansluiting op bestaande instrumenten komen tot een eenduidige en meetbare definitie van tevredenheid • Resultaatgerichte inkoop van jeugdhulp: kennis opbouwen en samenbrengen rond interventies, duidelijke doelen per sector met resultaatafspraken, bewuste keuzes, inkoop baseren op de waarde van de geboden oplossing • Minder kinderen intramuraal: realiseren van een integrale en vernieuwende aanpak zodat kwalitatief passende zorg kan worden geboden met minder verblijfs capaciteit • Meer afschalen: toewerken naar minder zware jeugdhulp met oog voor het gezin/systeem waarin het kind opgroeit • Minder diagnostisch onderzoek: voorkomen onnodig diagnostisch onderzoek in de Jeugd-GGZ voor diverse vormen van gedragsproblematiek • Integrale crisiszorg: uiterlijk eind 2016 moet voor crisiszorg 18- een integraal team 24/7 beschikbaar en via één telefoonnummer bereikbaar zijn • Gezinsgerichte aanpak: afstemmen van de inkoop van gezinsgerichte aanpak met gemeenten en in aansluiting op lokale wijkteams en jeugdhulp (en nazorg) • Vroegtijdige signalering: ondersteunen van voorschoolse voorzieningen en onderwijs bij het vroegtijdig herkennen en melden van kindermishandeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdwerkloosheidsvrije zone realiseren Om inactiviteit en uitval te voorkomen is een gecoördineerde en sluitende aanpak van scholing, werk, inkomen en zorg rondom jongeren noodzakelijk. Vanwege de vindplaatsen, signalering en het vormgeven van een integraal aanbod voor jongeren is een domeinoverstijgende aanpak noodzakelijk. In 2016 wordt ingezet op: <ul style="list-style-type: none"> > verkenning mogelijk aanpak (loopt) > inregelen jongerenloket ism de toegang > communicatiecampagne voor en door jongeren (mede gericht op ‘unreachables’) > afspraken met stakeholders > aanbod voor niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) ontwikkelen > regionaal aanbod voor jongeren ontsluiten > pilot flexibele instroom onderwijs starten • Partnerschap: versterken integrale aanpak Samenwerken op het juiste schaalniveau aan een sluitende keten is cruciaal om het adagium “1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur” te kunnen realiseren. Om de effectiviteit van de geboden dienstverlening bij een ondersteuningsvraag te vergroten, is versterking van de integrale aanpak nodig. Daarvoor hanteren we de volgende aanpak: <ul style="list-style-type: none"> > Door vanuit casusanalyses ‘meest voorkomende’ type problemen en regionale stakeholders > te identificeren krijgen we meer scherpte en inzicht in <ul style="list-style-type: none"> (a) Gevolgen van schotten (b) Effecten van (eigenstandig) handelen van zorginstellingen, woningbouwcorporaties, justitie, onderwijs en werkinstanties > Vanuit case-analyses organiseren we korte leercycli richting lokale veld en stakeholders, > formuleren we een regionale ontwikkelagenda, ontwikkelen we regionale > voorkeursaanpakken en vertalen dit naar een convenant ‘afstemming dienstverlening’ met > (boven)regionale stakeholders
<p>Wet maatschappelijke ondersteuning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen opdrachtgeverschap/aanpak regeldruk: regeldruk beperken door de sturing en bekostiging van opdrachten binnen de gemeenten constructief op elkaar af te stemmen (verkenning) • Partnerschap/ontschotting: door regionale samenwerking in afspraken met zorgverzekeraars en zorgkantoor bevorderen we integrale beleidskeuzes en voorkomen we perverse bekostigingsprikkel • Dementie: realiseren van een sluitende aanpak gericht op het langer zelfstandig thuis wonen en deelnemen aan de samenleving voor dementerenden • Vangnet & doorgeleiding: opsporen, benaderen en actief toeleiden van zorgwekkende zorgmijders naar passende zorg en ondersteuning • Aanpak verwarde personen: realiseren van een sluitende aanpak om verwarde personen op straat in een crisissituatie accuut toe te leiden naar passende zorg en ondersteuning of tijdelijke crisisopvang • Aanpak beschermd wonen: ketengericht realiseren van voldoende capaciteit van beschermde woonvormen, zorg en ondersteuning bij zelfstandig wonen voor inwoners met psychiatrische problematiek • Care Avenue: verbinden en versterken van de samenwerking tussen bedrijven en instellingen rond de care-sector 	<ul style="list-style-type: none"> • Opdrachtgeverschap: intensivering samenwerking inkoop Met de transities in het sociale domein en de verschillende wijzen van inkoop door gemeenten is de regeldruk voor zorgaanbieders toegenomen. Intensivering van de samenwerking op regionale inkoop pakt de regeldruk aan en kan de benodigde transformatie in het sociaal domein stimuleren. Dit doen we via de volgende stappen: <ul style="list-style-type: none"> > Pilot resultaatgerichte inkoop Jeugd (2016) > Evaluatie subregionale inkoop (Wmo, Jeugd, Participatie) > Harmonisatie inkoop Wmo (2017) > Invoeren resultaatgestuurde inkoop Jeugd (2017) > Verkenning verdere harmonisatie Wmo, Jeugd, Participatie (2016) • Versterken preventie en vroeg signalering Versterken lokale basisstructuur om gespecialiseerde ondersteuning te voorkomen, door: <ul style="list-style-type: none"> > ‘Goede voorbeelden’ bij gemeenten op te halen en actief te verspreiden > Landelijk onderzoek te doen naar goede voorbeelden en deze actief te verspreiden > Ontwikkelen regionale aanpak ‘selectieve preventie’ gericht op normalisering van > gesignaleerde risico’s > Stimuleren gebruik meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
<p>Participatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Werkgeversservicepunt WerkHart: invulling baanafspraken i.s.m. regiogemeenten en UWV; doel 2016: gezamenlijke dienstverlening met 100 grote bedrijven voor alle werkzoekenden en realiseren van 430 baanafspraken • Governance regionaal fonds: in 2016 worden doelstelling en governance uitgewerkt van het regionaal fonds, dat met ESFsubsidiegelden ondersteuning biedt aan uitkeringsgerechtigden om aan werkte komen; vanaf 2017 gaat dit effect sorteren op de regionale arbeidsmarkt • Ondernemersakkoord: faciliteren van het netwerk van ondernemers, die zoeken naar nieuwe oplossingen voor de werkloze beroepsbevolking; doel 2016/2017: 1000 mensen aan het werk, uitbreiding netwerk met 200 ondernemers • Reshoringtool: bedrijven waarvoor het terughalen van activiteiten uit lageloonlanden interessant is worden actief benaderd over mogelijke inzet van de participatiedoelgroep • Masterplan Zorgakkoord: uitwerken Zorgakkoord in een Masterplan dat sturing geeft aan verschillende activiteiten die werkgelegenheid behouden dan wel mobiliteit binnen en tussen de sectoren verbetert • Sectorplan Midden-Brabant (mobiliteit): mbv rijkssubsidie wordt ism het Leerwerkloket een mobiliteitscentrum opgezet dat bedrijven en werkzoekenden met mobiliteitsvragen ondersteunt • Sectorplan sociale werkvoorziening: onderzoek van de SW-bedrijven Baanbrekers en Diamantgroep, ism de regiogemeenten, naar de ontwikkeling van een gezamenlijke infrastructuur, tbv een efficiënte aanpak van toekomstige uitdagingen (Participatie, arbeidsmatige dagbesteding) 	

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Mens & Samenleving - VEILIGHEID

Programmaonderdelen	Reguliere opgaven	(Nieuwe) Projecten
<p>Ondermijnende criminaliteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Districtelijke Driehoek: De Districtelijke Driehoek is het overleg waarin de burgemeesters van Hart van Brabant samen met de politie en het Openbaar Ministerie afspraken maken over veiligheid en de aanpak van criminaliteit. De basis hiervoor wordt gevormd door het Regionaal Beleidsplan van de politie Zeeland-West-Brabant enerzijds en de lokale beleidskaders op het gebied van integrale veiligheid anderzijds. Op dit districtelijke niveau worden alle ambities verder uitgewerkt om te komen tot een districtelijke aanpak. • Crisisbeheersing: In samenwerking met de Veiligheidsregio worden voorbereidingen getroffen om te komen tot een goed geoutilleerde gezamenlijke crisisbeheersingsorganisatie Hart van Brabant. • Zorg & Veiligheidshuis: In relatie tot frontlijntaken Jeugdhulp en Wmo: voortzetting overleg in het Zorg & Veiligheidshuis met twintig maatschappelijke instanties, gericht op jeugd, veelplegers, slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en personen met een meervoudige en complexe problematiek. Verder wordt gewerkt aan het verbeteren en borgen van de afstemming en samenwerking. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling RIEC: de consequenties voor ons district in beeld brengen van de doorontwikkeling van het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en de afbouw van de Taskforce Brabant-Zeeland qua sturing op het programma ondermijning en de positie van de lokale besturen daarin • Informatiepositie: onderzoeken op welke wijze de regionale, de lokale en de districtelijke agenda beter op elkaar aan kunnen sluiten, vanuit de optiek van de informatiepositie (1-overheid) wordt ingezet op: <ul style="list-style-type: none"> > verbetering van het huidige ondermijningsbeeld naar een integrale dynamische > netwerkanalyse > intensivering van het districtelijk informatieplein > investering in deskundigheidsbevordering • Aanpak hennepsteelt: onderzoek naar technologische verfijning om beter hennepkwekerijen te detecteren (i.s.m. Enexis)
<p>WOS-feiten</p>		<ul style="list-style-type: none"> • BuurTent: opzetten en inzetten tweede BuurTent team ter bevordering van preventie in woonwijken • WhatsApp-groepen: bredere uitrol van WhatsApp-groepen ter bevordering van preventie in woonwijken • Van mij: project "Van mij" om straatroof terug te dringen
<p>Fysieke veiligheid</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Verwarde personen/bevolkingszorg: uitwerking vergroting samenwerking - om elkaar te versterken - op het gebied van verwarde personen en bevolkingszorg • DITSS: voortzetting samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven uit Zuidoost-Brabant en Midden-Brabant in DITTS (Dutch Institute for Technology, Safety & Security), ter verkrijging van nieuwe • toepasbare ideeën en ontwikkelingen

3. Leefomgeving & Milieu

3. Leefomgeving & Milieu

De ambitie van de regio binnen het kapitaal Leefomgeving & Milieu is als volgt:

“Hart van Brabant is een toekomstbestendige regio. Een regio waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven. Om concurrerend te zijn, heeft de regio een ‘triple-helix’ gestuurd economisch stimuleringsprogramma (belegd bij Midpoint Brabant) en zet ze, in samenhang hiermee, erop in dat de regio aantrekkelijk, bereikbaar en duurzaam is. De aantrekkelijkheid van de regio zien we in de juiste kwaliteit en kwantiteit van werklocaties, woonmilieus en een kwalitatief hoogwaardig landschap. Via de realisatie van hoogwaardige infrastructuur en het beter benutten ervan zijn zowel de externe bereikbaarheid (in het stedelijk netwerk in Nederland en Europa) als de interne bereikbaarheid van de regio optimaal. Het duurzame karakter van de regio versterken we door in te zetten op energieminimalisatie en een transitie van lineaire naar circulaire economie.”

Uitvoeringsprogramma 2017 Regio Hart van Brabant

Om de ambities te realiseren, zijn vier programmalijnen bepaald. Deze programmalijnen zijn zo direct mogelijk gelinkt aan de bestaande inhoudelijke invulling van portefeuillehoudersoverleggen. Dit vergroot de inzichtelijkheid en het commitment van de betrokken partijen en vermindert de complexiteit in het bestuurlijk en ambtelijk proces. Hieronder zijn de programmalijnen benoemd, met tussen haakjes het betreffende portefeuillehoudersoverleg:

- A. Aantrekkelijk (Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting)
- B. Bereikbaar (Verkeer & Vervoer)
- C. Concurrerend (Economische Zaken, Recreatie en Toerisme)
- D. Duurzaam (Milieu en Afval)

Ook in het fysieke domein is een belangrijk doel het aanpakken van integrale opgaven, in deze inhoudelijke context ook te beschouwen als gebiedsopgaven. Voor 2017 spelen vooral de gebiedsopgaven rondom de Loonse en Drunense Duinen en de A58-zone. Hiervoor is het nodig vanuit de vier programmalijnen te komen tot een integrale voorbereiding en besluitvorming. Het centraal stellen van integrale opgaven dwingt de huidige

bestuurlijke en ambtelijke processen tot een andere benadering van de uitdagingen. Met het gebied als uitgangspunt worden de vraagstukken gedefinieerd en doorvertaald naar portefeuilles, specifiek of in samenhang. Het faciliteren van het proces om de gebiedsgerichte opgaven effectief aan te pakken, is daarmee van groot belang.

Loonse en Drunense Duinen inclusief schil

In het gebied De Loonse en Drunense Duinen spelen veel initiatieven, plannen en belangen. Afstemming en een integrale aanpak is noodzakelijk om deze zaken te stroomlijnen en elkaar te versterken. De focus ligt op het verzekeren van de kernactiviteiten van het park, het ontwikkelen van de schil rondom het park voor de leisuresector in brede zin, het realiseren van een evenwichtige ontsluiting en het afstemmen en intensiveren van de samenwerking. Onderdeel van de integrale benadering is ook dat de N261 wordt betrokken bij de gebiedsaanpak.

A58-zone

Eind 2015 is een bidbook ontwikkeld voor de bereikbaarheid Zuid-Nederland. Hierin speelt de A58-zone een belangrijk onderdeel in de Brabantcorridor Rotterdam-Duitsland. Robuuste oplossingen zijn noodzakelijk om de verkeersdruk op het traject te verlichten. De oplossing zit alleen meer in meer asfalt. We moeten kansen pakken op het gebied van slimme mobiliteit en intelligente transportsystemen. Het bidbook vraagt om nadere uitwerking. Hiervoor zijn diverse acties noodzakelijk, onder meer het opstellen van een regionaal masterplan A58 waarin de ambities worden geformuleerd en gestructureerd.

Aantrekkelijk

Voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting geldt dat het Regionaal Ruimtelijk Overleg (RRO) doorloopt. Binnen het RRO werken gemeenten ambtelijk en bestuurlijk samen met de provincie en de waterschappen. Voor de nieuwe provinciale omgevingsvisie wordt een regiobrede inbreng georganiseerd. Verder is de digitale infrastructuur van belang, met als inzet het stimuleren van glasvezelnetwerken/-coöperaties voor burgers. Binnen Ruimtelijke Ordening/ruimtelijke strategie wordt ingezet op bedrijventerreinen, waarbij veiligheid en bevordering van alternatief vervoer (fiets, openbaar vervoer) nieuwe elementen zijn. Voor verblijfslocaties kijken we bij welke initiatieven de regio een faciliterende rol heeft te vervullen.

Bij Wonen staat de uitwerking van de Uitvoeringsagenda van het Regionaal Woonkader Centraal. Hierin is een nadere invulling van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwafspraken,

die tevens de implementatie van de Ladder voor duurzame verstedelijking zijn, opgenomen. Daarnaast wordt in regionaal verband een plan opgesteld voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen, waaronder de doelgroepen arbeidsmigranten en vluchtelingen. Voor de opvang van de verhoogde asielinstroom in de regio Hart van Brabant is in mei 2016 een gezamenlijk Plan van Aanpak aangeboden aan de commissaris van de Koning van de provincie Noord-Brabant. De kwantitatieve taakstelling bedraagt voor de regio Hart van Brabant 2.086 personen; daarvan moet nog voor 742 mensen een oplossing worden gevonden. Deze restopgave willen de regiogemeenten in gezamenlijkheid realiseren, vanuit een gemeenschappelijke visie en met gedeelde uitgangspunten. De regio gaat de deelplannen oppakken en uitwerken met de betrokken partijen.

Voor Landschap speelt, naast de gebiedsopgaven, vooral de uitvoering van werkafspraken kwaliteitsverbetering landschap en het groen blauw stimuleringskader. Voor het uitvoeringsprogramma van Vitaal Leisure Landschap wordt een apart budget gereserveerd. In afwachting van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst (de huidige loopt in 2016 af) is voorsnog een budget van € 80.000 begroot, als basis om het gesprek met de provincie aan te kunnen gaan over de voortzetting van het streeknetwerk, al dan niet als onderdeel van een regiodeal.

Bereikbaar

Voor Verkeer en Vervoer geldt dat regionale samenwerking vooral in GGA-verband (gebiedsgerichte aanpak verkeer en vervoer) plaatsvindt. Door middel van een samenwerkingsovereenkomst met het Rijk (RSW) en de provincie zijn afspraken gemaakt over de manier van samenwerking en financiering van projecten. De bijdrage van de gemeenten en de provincie aan de GGA is los geregeld van de bijdrage aan de Hart van Brabant-samenwerking. Een belangrijk onderdeel van de werkbegroting van de GGA is de gebiedsuitwerking A58-zone, gezien het aanmerkelijke belang voor verkeer en vervoer. De middelen die hiervoor zijn gereserveerd, dienen als cofinanciering voor de gebiedsopgave.

Concurrerend

De economische opgave van de regio ligt bij Midpoint Brabant. De bijdrage van de Hart van Brabantgemeenten is hier gelegen in het oppakken van hun rol en verantwoordelijkheden als mede-eigenaar en publieke inbreng in deze multi helix-organisatie. Als mede-eigenaar betekent dat bestuurlijk gestuurd wordt op programmaniveau via de stuurgroepen van Midpoint Brabant. Op strategisch niveau vindt sturing plaats door deelname aan het algemeen bestuur.

De inhoudelijke publieke inbreng richt zich (puur) op het faciliteren van het Midpoint Brabant programma. Op dit deel van de begroting komen alleen de kosten van het faciliteren van het Midpoint Brabant programma terug, behalve het de thema's Zorg en Arbeidsmarkt. De publieke opgave bij deze thema's is vanwege een betere inhoudelijke aansluiting weergegeven onder Mens & Samenleving.

De verschillende sectoren kennen elk hun eigen fase van ontwikkeling. Zo zijn met name op het gebied van Leisure reeds diverse concrete projecten gedefinieerd (jaarplan 2016/2017 Regio Hart van Brabant), terwijl bij logistiek meer behoefte is aan coördinatie. In alle sectoren spelen vraagstukken over hoe de (ondersteuning van de) sector verder te organiseren, meestal ook inclusief nieuwe financieringsstructuren (bijvoorbeeld Pitchfonds Logistiek). Voor financieringsstructuren geldt dat een bijdrage vanuit de regiobegroting enkel mogelijk is in het tot stand brengen van een dergelijk structuur. Het beschikbare budget moeten de portefeuillehoudersoverleggen nader prioriteren, waarbij een evenwichtige verdeling over de sectoren voor de hand ligt. Het doel is om alle goede en gedragen voorstellen met een publieke taak en regionale meerwaarde te realiseren. In veel gevallen betekent dit dat deze voorstellen vanuit het regiobudget proces- of uitvoeringsgerichte activiteiten worden gefinancierd. Deze activiteiten zijn erop gericht capaciteit en financiële middelen te organiseren of de genoemde voorstellen te realiseren. Projectbudget is in beperkte mate mogelijk.

Duurzaam

Op het gebied van milieu en afval spelen vraagstukken die zich niet beperken tot gemeentegrenzen. We werken dan ook (minimaal) op regionaal niveau aan oplossingen. De afgelopen jaren zijn op diverse terreinen hierover afspraken gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn gezamenlijk afvalbeleid en doelmatig waterbeheer. Een belangrijke, nieuwe opdracht is het uit het landelijk programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) (gericht op het verkleinen van de afvalberg) destilleren van de regionale opgaven en hiernaar handelen. Andere nieuwe thema's met aandacht zijn klimaatadaptie, anticiperen op wijzigende regelgeving en verdroging. Regionale vraagstukken worden ingebracht bij het opstellen van de Dynamische Uitvoeringsagenda van de provincie om die beter te in te bedden en financieringskansen te vergroten. Binnen Energie is verduurzaming leidend. Dit betreft zowel de inzet op de woningvoorraad als op bedrijventerreinen. Particulier opdrachtgeverschap van burgers via energiecoöperaties stimuleren we via advies en voorlichting over coöperatievorming.

begroting Regio Hart van Brabant Leefomgeving & Milieu	lasten	baten	saldo
gebiedsgerichte opgaven	€ 60.000		N € 60.000
werkbudget ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 50.000		N € 50.000
educatie en voorlichting NP Loonse en Drunense Duinen	€ 40.000		N € 40.000
uitvoering programma Vitaal Leisure Landschap	€ 80.000		N € 80.000
faciliteren ontwikkelprogramma's	€ 100.000		N € 100.000
initiatieven duurzaamheid	€ 60.000		N € 60.000
inwonersbijdrage Regio Hart van Brabant		€ 370.000	V € 370.000
GGA		€ 20.000	V € 20.000
subtotaal	€ 390.000	€ 390.000	€ 0

Voor een volledig duurzame energievoorziening ontwikkelen we een regionale strategie.

Toelichting kosten

Gebiedsgerichte opgaven

Het centraal stellen van gebiedsgerichte opgaven dwingt de huidige bestuurlijke en ambtelijke processen tot een andere benadering van de uitdagingen. Met het gebied als uitgangspunt worden de vraagstukken gedefinieerd en doorvertaald naar portefeuilles, specifiek of in samenhang. Het faciliteren van het proces om de gebiedsgerichte opgaven effectief aan te pakken, is daarmee van groot belang. Voor 2017 is voor de gebiedsgerichte opgaven de Loonse en Drunense Duinen inclusief schil en de A58-zone elk € 30.000 gereserveerd. Een deel van dit budget voor de A58-zone is beschikbaar vanuit de GGA-begroting.

Werkbudget ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting is als werkbudget € 50.000 gereserveerd.

Educatie en voorlichting NP Loonse en Drunense Duinen

De regio draagt bij aan educatie en voorlichting over het Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen. IVN Brabant pakt daarvan de uitvoering op.

Uitvoering programma Vitaal Leisure Landschap

Dit budget is gereserveerd om de uitvoering van het programma Vitaal Leisure Landschap in 2017 voort te zetten.

Faciliteren ontwikkelprogramma's

Voor het faciliteren en stimuleren van de drie sectorale ontwikkelprogramma's Leisure, Logistiek en Smart Industry vanuit de publieke verantwoordelijkheid is een bedrag van € 100.000 voorzien. Een evenredige verdeling over deze programma's ligt voor de hand, waarbij de betreffende portefeuillehoudersoverleggen nader prioriteren over de inzet gericht op regionale opgaven vanuit de publieke taak.

Initiatieven duurzaamheid

Voor de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid is een werkbudget van € 60.000 begroot voor de inhuur, communicatie en voorlichting en kennisuitwisseling.

Toelichting dekking kosten

De kosten worden gedekt uit de inwonersbijdrage aan Regio Hart van Brabant. Alleen voor de integrale gebiedsopgave A58-zone is een cofinanciering van de GGA voorzien.

Kosten buiten de regiobegroting

Verder wordt voor veel ontwikkelingen en activiteiten budget gevonden buiten de regiobegroting. De belangrijkste budgetten zijn onderstaand ter illustratie uitgesplitst.

GGA

De kosten die zijn gemeoid met GGA en de uitvoering van de onderzoeksprojecten uit de Beleidsagenda Verkeer & Vervoer zijn niet opgenomen in deze begroting omdat ze gedekt worden uit de begroting RAVV 2017. Financiering vindt plaats via de individuele gemeenten en de provincie.

Doelmatig waterbeheer

De kosten die voor (de organisatie van) waterbeheer worden gemaakt, vloeien voort uit de samenwerkingsovereenkomst die daarover is gesloten tussen partners. Alle partners dragen een bedrag bij op basis van individuele (college-)besluiten (in 2015 € 1.250). Deze kosten worden tot op heden verantwoord via de begrotingen van de deelnemende gemeenten en niet via de begroting van Regio Hart van Brabant.

Kosten afvalmanagement

De kosten die voor afval worden doorberekend aan de Hart van Brabantgemeenten zijn onder meer de contributieafdracht aan de Vereniging van Contractanten (VvC) (€ 0,02 per inwoner), de kosten voor alle juridische procedures (afhankelijk van hoeveelheid rechtszaken) en de projectleidersuren die op jaarbasis gemaakt worden ten behoeve van de regio (met een maximum van € 0,15 per inwoner). Deze kosten kunnen gemeenten doorberekenen in de afvalstoffenheffing. De gemeente Tilburg schiet deze kosten voor en op het einde van het jaar worden die, op basis van inwoneraantal, doorberekend aan de regiogemeenten. Deze kosten worden tot op heden verantwoord via de begrotingen van de deelnemende gemeenten en niet via de begroting van Regio Hart van Brabant.

Regionale energiestrategie

De kosten voor dit project betaalt VNG. Het betreft een projectmanager ten bedrage van € 150.000. Er is ook budget voor kennisverwerving beschikbaar. De financiering loopt direct via de VNG.

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Leefomgeving & Milieu - **AANTREKKELIJK**

Programmaonderdelen		Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Werklocaties	Bedrijventerreinen	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken bedrijventerreinen: uitwerken in convenant, speerpunt: verdeling grootschalige logistieke terreinen bovenregionaal • Instrumentarium ruimtelijk domein: gebruiken in aansluiting op economische speerpuntsectoren en tbv campusontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanleg veilige logistieke terreinen: beveiliging transport- en distributieactiviteiten, veilig parkeren vrachtwagens • Bevordering fietsverkeer bij bedrijven: werkgeversbenadering en bevordering aanleg fietsparkeervoorzieningen • Bevordering OV-bereikbaarheid regionale bedrijventerreinen
	Kantoren	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken kantoren: inventariseren leegstand, uitwerken probleemlocaties, monitoren locaties en geheel kantorenbestand 	
	Detailhandel	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken detailhandel: herijken 	
	Verblijfsaccommodaties		<ul style="list-style-type: none"> • Leisurekansenkaart en gebiedsgerichte uitwerking: uitwerken en bespreken provincie • Verblijfsaccommodaties: inzet op kwaliteitsslag (aansluiten ondernemingen op profiel regio) • Fysieke uitstraling van de regio als leisureregio: ontwikkelen business case met maatregelen op belangrijke knooppunten • Uitvoeringsprogramma Routebureau Brabant: vervangen centrumverbindingen en alle routepanelen fietsroutenetwerk • Medegebruik havens door recreatievaart: bevorderen recreatievaart door bijv. het aantrekkelijk maken van havens • Recreatieve fietsroutes (zoals Bels Lijntje): verkenning mogelijkheden tot financiering en aanleg
Wonen		<ul style="list-style-type: none"> • Ladder duurzame verstedelijking: implementatie • Nieuwe Woningwet: uitwerken/monitoren afspraken • Kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwafspraken: creëren woonmilieus die nog ondervertegenwoordigd zijn <p>Regionaal uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid: verbeteren leefbaarheid door uitvoering Brabants VerkeersVeiligheidsPlan en door versterken uitvoering verkeersveiligheidsprojecten door lokale partijen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsagenda Regionaal Woonkader: uitwerking in (sub)regionaal verband • Huisvesting arbeidsmigranten: verkennen regionale afspraken • Huisvesting vluchtelingen: Uitwerken Plan van Aanpak opvang verhoogde asielinstream Hart van Brabant.
Landschap		<ul style="list-style-type: none"> • Vitaal Leisure Landschap: herijken afspraken, voorbereiden nieuwe samenwerkingsovereenkomst • Uitvoering werkafspraken kwaliteitsverbetering landschap: doorvertaling, afstemming, toepassing, uitwisseling ervaringen, monitoring projecten in 2016, heroverweging regionaal groenfonds 2016, nieuwe evaluatie in 2018 • Groen Blauw Stimuleringskader: uitvoering gebiedscontracten (agrarisch en particulier natuur- en landschapsbeheer) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vitaal Leisure Landschap: voortzetten/uitbouwen activiteiten en verstevigen samenwerking/positionering irt Groene Woud • Haalbaarheidsonderzoek realisering regionale natuur-/landschapsprojecten: EHS Hultens Leij, EHS Dongen, EHS/EHV huis Terheiden/Duinen, Natte Natuurparel slagenlandschap, Vorstelijk Landschap Koningshoeven, Landschappen van Allure • NP Loonse en Drunense Duinen: verstevigen positionering in het gebied van HetGroene Woud • Stadsregionale parken: verkenning Koningshoeven/Moerenburg, Stadsbos 013 • Vrijkomende Agrarische Bebouwing: verkenning mogelijkheden tot transformatie
Erfgoed			<ul style="list-style-type: none"> • Cultureel, religieus en industrieel erfgoed: verkenning wenselijkheid regionale afspraken herbestemming
Algemeen		<ul style="list-style-type: none"> • RRO: voorbereiding via Hart van Brabant van de inbreng in het Regionaal Ruimtelijk Overleg met de provincie 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe provinciale Omgevingsvisie: we organiseren een regio brede inbreng op deze visie • Digitale infrastructuur: stimuleren glasvezelnetwerk/coöperatie voor burgers (bijv via Breedband Infrastructuurfonds)

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Leefomgeving & Milieu - **BEREIKBAAR**

Programmaonderdelen	Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Externe Bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Bereikbaarheid Zuid-Nederland: uitwerking bid book bereikbaarheid Zuid-Nederland • Ontwikkelagenda Spoor HOV en knooppunten: opstellen uitvoeringsprogramma • MIRT Goederenonderzoek Zuid op de corridor Rotterdam-Brabant/Limburg-Duitsland: <ul style="list-style-type: none"> > het in beeld brengen van de kansen en belemmeringen mbt het optimaliseren > van de logistieke keten in de multimodale goederen-corridor, opdat de bereikbaarheid > en de concurrentiekracht van Nederland wordt versterkt <ul style="list-style-type: none"> > stimuleren optimaal en flexibel gebruik bestaand infrastructuurnetwerk > (weg, rail, water en buisleiding) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opwaardering A58: opstellen regionaal Masterplan, InnovA58 (Tilburg-Eindhoven naar 2x3 rijstroken en innovatie) en innovatiestroken op traject Tilburg-Breda • Opwaardering A59/knooppunt Hooipolder: starten lobbytraject, opstellen economische Effect Rapportage onderliggend wegennet traject Waalwijk-Hooipolder/Geertruidenberg • LZV's (lange en zware vrachtwagens): inventarisatie vrachtwagenroutes en geschiktheid bedrijvenverzamelwegen • Opwaardering Wilhelminakanaal: doorgang klasse IV schepen tot haven Loven • Opwaardering haven Waalwijk: insteekhaven klasse V schepen, verbeteren natte aansluiting haven Waalwijk • Multi-modale knooppunten: optimalisatie verknoping vervoer met ruimtelijke ontwikkelingslocaties (obv 'plaatswaarde') • Railport Brabant en Railterminal Loven: doorontwikkeling • Stationslocaties regio: versterken/opwaarderen knooppuntontwikkeling (4e perron Tilburg CS; koppelfunctie trein-bus) • Spoorcapaciteit Breda-Tilburg: uitbreiden tbv personenvervoer door afleiden goederenvervoer naar Betuwelijn • Programma Hoogfrequent Spoorvervoer: verhogen aantal sprinters en intercity's • Trein station Berkel –Enschot: verkenning realisatie • Eindhoven Airport en HSL-Breda: verbeteren landzijdige aansluiting, businesscase aansluiting HSL Breda-Efteling
Interne bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer: jaarlijks opstellen via GGA-structuur, t.b.v. verdeling provinciale subsidie • Sturen op uitvoering regionaal beleid: Beleidsagenda Verkeer & Vervoer, OV-beleidsplan, Fietsbeleidsplan, Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid, Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid & Leisure 	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalisatie schakels autowegennet: N629-Dongen-A27/Oosterhout, N282 Rijen-Tilburg, bereikbaarheid bedrijventerreinen'Haven'Waalwijk-A59 (onderdeel GOL) • Verbeteren bereikbaarheid Efteling: vanaf N261, inclusief onderzoek zuidelijke ontsluiting • Bereikbaarheid natuurgebieden in de regio: natuurpoorten en parkeervoorzieningen rond Loonse en Drunense Duinen • Bereikbaarheidsparagraaf in bidbook Leisure: gericht op potentiële investeerders, gekoppeld aan Kansenskaart Leisure • Voor- en natransport openbaar vervoer bij vervoerknooppunten en OV-haltes: verbeteren (voorzieningen) • Regionaal OV-beleidsplan: innovatieve vervoersoplossingen in kaart brengen bij ontbreken openbaar vervoer • OV knooppunt Spoorzone Tilburg (regioknoep): realiseren • Regionaal Fietsbeleidsplan: uitwerking plan met speciale aandacht voor realisatie snel fietsroutes tussen de steden in • Snelfietsroutes: uitvoeren Tilburg-Waalwijk (Leisure Bike Lane), verkenning Waalwijk-Den Bosch, verkenning Tilburg-Breda • Spoor en spoorse doorsnijdingen: beperken overlast, inclusief ruimtelijke inpassing • Sluipverkeer door de stad- en dorpskernen en buitengebied: beperken • Regiecentrale regiotaxi: voorbereiden en aanbesteden • Regionaal Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid: uitwerken, incl aanleg veilige fietsverbindingen en 'Duurzaam Veilig' maatregelen in wijken en buitengebied
Beter Benutten		<ul style="list-style-type: none"> • Big Data en verkeersmanagement, ITS (Intelligente Transportsystemen): verzamelen, respectievelijk structureel inzetten • Living Labs Smart Mobility: aanjagen slimme mobiliteitstoepassingen mbv proeftuinen (via Huis van de Logistiek), smart connectivity, groene golf voor vrachtwagens etc • Living Lab snelfietsroute Waalwijk-Tilburg: inrichten • Groene mobiliteit: stimuleren gebruik van fiets, openbaar vervoer en elektrische auto's, o.a. via pilotprojecten • Regionaal verkeerskundig team: oprichten, tbv afstemmen werkzaamheden, evenementen, Dynamisch Verkeers Management, regelscenario's
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Relevante overlegstructuren: participeren en zorgdragen voor een integrale voorbereiding van onze input, passend bij onze regionale ambities voor bereikbaarheid: BO-MIRT (internationaal), BrabantStad Bereikbaar (bovenregionaal), GGA (regionaal), Platform Verkeersveiligheid (provinciaal) 	

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Leefomgeving & Milieu - CONCURREREND

Programmaonderdelen	Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Sturing op Midpoint Brabant programma	<ul style="list-style-type: none"> • Midpoint Brabant: om de gewenste economische ontwikkeling te stimuleren houdt de overheid de multi-helix organisatie Midpoint Brabant (mee) in stand, dat doet ze middels: <ul style="list-style-type: none"> > bestuurlijke sturing op programmaniveau door deelname in de > stuurgroepen van Midpoint Brabant > bestuurlijke sturing op strategisch niveau door deelname in het > algemeen bestuur van Midpoint Brabant > kwantitatieve investering: financiering van de basisorganisatie via > een inwonersbijdrage 	
Faciliteren Midpoint Brabant programma	Algemeen	Faciliteren business development programma's van Midpoint Brabant, middels: <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsmarktontwikkeling: ondersteuning regionaal arbeidsmarktprogramma en samenwerking ihkv de Participatiewet • Vergroening economie (MOED): overheidsparticipatie in Green Deals • Acquisitie: Inzet lokale capaciteit op acquisitie voor logistiek, smart industry, leisure • Financiering: ondersteunen Servicepunt Externe Financiering en onderbrengen REAP-uitvoering bij Midpoint Brabant • Innovatie: steun voor Social Innovation programma, opdrachtgever of launching customer zijn voor proeftuinprojecten
	Smart Industry	<ul style="list-style-type: none"> • Provinciaal Maintenance en Serviceprogramma: bestuurlijke steun bij het mee opzetten van het programma • Delta Region en Brainport Network: (bestuurlijke) participatie, gericht op programmaontwikkeling voor Smart Industry • Vervolgonderzoek Maintenance Valley: uitvoeren samen met West-Brabant • Mirt Goederenonderzoek Zuid: economische onderbouwing voor deelonderzoek • 'Optimaliseren logistieke knooppunten'
	Logistiek	<ul style="list-style-type: none"> • Logistieke Agenda Brabant: participeren (bestuurlijk) met als doel tot een Brabantse agenda te komen • Netwerkontwikkeling met bedrijfsleven: doel business development, bijv. Brabant Intermodal en Havens Midden-Brabant • Delta Region en Brainport Network: (bestuurlijke) participatie, gericht op programmaontwikkeling voor Logistiek • Slimme mobiliteitstoepassingen: aanjagen met behulp van proeftuinen
	Leisure	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met Orange County (Orlando), Florida: bestuurlijke steun • Leisureloket: voortzetten en uitbouwen rol in het afstemmen van het aanbod aan verblijfsaccommodaties • Leisure uitstraling: ontwikkelen business case met maatregelen op belangrijke knooppunten (bijv. dreampoorten) • Slow Leisure: nieuwe verbindingen tussen ondernemers, profileren als leisure regio door het regionale aanbod te ontsluiten • Natuurpoorten / Leisurepoorten: creëren • (Meerdaagse) recreatieve gethematiseerde fietsroutes: ontwikkelen

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Leefomgeving & Milieu - DUURZAAM

Programmaonderdelen	Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Afval	<p>In het kader van de Wet Milieubeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GFT-afval verwerking: gezamenlijke contractering (en contractonderhoud), resulterend in een significante kostenbesparing en in duurzame verwerking, via vergisting en compostering, tot biogas • Restafval verwerking: gezamenlijke contractering (en contractonderhoud), resulterend in een significante kostenbesparing en in duurzame verwerking tot (groene) stroom of via recycling terugbrengen in kringloop 	<ul style="list-style-type: none"> • VANG (Van Afval Naar Grondstof): onderzoeken hoe we de ambities van het Rijksprogramma VANG kunnen realiseren, waarbij de vertaling naar Hart van Brabant inhoudt dat we van het huidige gemiddelde van 250 kg restafval per inwoner per jaar teruggaan naar gemiddeld 100 kg
Water	<p>In het kader van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimaat adaptief omgaan met hemelwater: inzet op een gelijk, of vergelijkbaar beleid en strategie mbt de omgang met hemelwater in een veranderd klimaat, binnen de kaders van beheerbaar, duurzaam, robuust en ingepast in de omgeving • Beheer en Onderhoud waterketen: drie gezamenlijke aanbestedingen gepland • Meten en monitoren: opstellen gedetailleerd meetplan, onderzoek gezamenlijke aanbesteding: aanschaf en installatie meetapparatuur, dataverwerking en ontsluiten informatie • Oppervlaktewaterkwaliteit/KRW: beekherstel door waterschappen om in 2027 te voldoen aan de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), beperken vuiluitworp op de beken door gemeenten • Grondwaterbeheer: ondersteuning (van gemeenten die dit nog niet hebben), bij opstellen meetplan voor kwantiteit grondwater en organiseren operationeel beheer van bijbehorende meetnet • Communicatie: opstellen strategisch plan voor het gezamenlijk, gelijktijdig en eensluidend communiceren over watergerelateerde onderwerpen met burgers en bedrijven, door gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaatadaptatie: obv plan van aanpak: verkenning onderwerp klimaatadaptatie, waarbij de lokale klimaatopgave in beeld gebracht wordt en bezien wordt wat lokaal moet en kan en wat beter is om regionaal op te pakken • Stip aan de horizon: voorbereiding op ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet in 2018 • Hoge zandgronden: verkennen of het interessant is om, in het kader van de klimaataanpak, verdroging te onderzoeken en daarmee cofinanciering voor klimaatonderzoek te krijgen van het Rijk
Provinciaal Milieu & Waterplan	<ul style="list-style-type: none"> • Dynamische Uitvoeringsagenda: samen met andere partners die dat op uitnodiging van de provincie doen, meewerken aan de totstandkoming van het bij het PMWP horende uitvoeringsprogramma: de Dynamische Uitvoeringsagenda. Daarbij aandacht voor inbreng van regionale opgaven, aanhakend op subsidiestromen en integrale opgaven. 	
Energie		<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzaming particuliere woningvoorraad: uitvoering geven aan een uitvoeringsprogramma (behorend bij green deal 'Energie neutrale woningvoorraad Hart van Brabant'), resulterend in: <ul style="list-style-type: none"> > de energetische verbetering van 3000 particuliere woningen > 200 woningen (van die 3000) in één keer naar Nul op de Meter > ontwikkeling bedrijfsmodel om transitie naar NOM-woningen na 2017 op gang te houden > en tempo op te voeren • Verduurzaming bedrijventerreinen: participeren in green deals die via MOED worden gesloten • Duurzame energieopwekking en besparing: stimuleren grootschalige lokale duurzame energieopwekking en grootschalige energiebesparing, door: te participeren in green deals om maatschappelijk vastgoed met zonnepanelen te verduurzamen, met beleid de ontwikkeling (o.a. door MOED) van concepten als Windpark Spinder te faciliteren, diverse energieknopen in de regio met elkaar te verbinden en intensiever samen te werken • Burgerinitiatieven/Energiecoöperaties: middels verstrekken van (juridisch) advies en informatie actief de keten omdraaiing stimuleren en daardoor het ontstaan van nieuwe businessmodellen bevorderen • Regionale energiestrategie: voorsorteren als één van de vijf pilotregio's voor uitvoer van het samenwerkingsprogramma 'Regionale Energiestrategie', resulterend in ruimtelijke energietransitie van de regio naar een uiteindelijk volledig duurzame energievoorziening. Als we niet de pilotstatus krijgen, dan ontwikkelen we, adhv het landelijk te ontwikkelen model, een regionale strategie

4. Economie

4. Economie

Het economische stimuleringsprogramma van Regio Hart van Brabant is al een aantal jaren stevast gericht op dezelfde sterkhouders. Maar uiteraard zijn er binnen het kapitaal Economie nieuwe kansen verkend die zich langzaam ontwikkelen tot nieuwe loten aan de economische stam van de regio. De kern blijft staan: Logistiek, Leisure, Smart Industry. De dwarsverbanden met duurzame energie en arbeidsmarkt idem dito. De ambitie luidt als volgt:

“In 2020 is Hart van Brabant economisch vitaal en (internationaal) concurrerend. We verzilveren economische kansen en hebben daarbij oog voor de transitie naar het vergroenen van de economie en het optimaal functioneren van de inclusieve arbeidsmarkt. Onze regio heeft een koppositie (in toegevoegde waarde, omzet, aantallen werkzame personen en imago) in de sectoren Smart Industry (inclusief luchtvaart & onderhoud), Logistiek en Leisure. Onderwijsinstellingen hebben tenminste in alle genoemde economische speerpuntsectoren en in de zorgsector opleidingen in onze regio die leiden naar de arbeidsmarkt. Bedrijven, onderwijsinstellingen, maatschappelijke partners en overheid werken daarvoor samen in Midpoint Brabant. In 2020 heeft dat programma, door de investering van alle stakeholders, een omvang die minimaal het vijfvoudige is van de door de overheid erin geïnvesteerde bijdrage per inwoner.”

Uitvoeringsprogramma 2017 Midpoint Brabant **Logistiek**

Een van de absolute sterkhouders in de regio is de logistieke sector. Dé ambitie van de regio is om logistieke hotspot nummer 1 te worden. Deze kansen zijn volop aanwezig, zeker met de ondernemers die aan het stuur plaatsnemen om dit concours tot werkelijkheid te maken. De komende jaren richten zich op het ontwikkelen van een proeftuin waar ondernemers, onderwijs en overheid samenwerken om nieuwe product- en dienstverleningsmodellen te testen en uit te rollen. Tevens is er aandacht voor verduurzaming en het optimaal gebruikmaken van het bestaande en nieuw te ontwikkelen vastgoed om de logistieke ambitie te faciliteren.

Leisure

Een andere onmisbare schakel in het economische profiel betreft de Leisure-sector. Met grote en middelgrote spelers in de markt

wordt vol ingezet op een toonaangevende positie in Noordwest-Europa als ‘family shortbreak’ koploper. Via het House of Leisure wordt ondernemend Midden-Brabant uitgedaagd om nieuwe innovatiemodellen te ontwikkelen die daaraan bijdragen. Via het Leisure ontwikkelfonds wordt een publiek-private impuls gegeven aan het financieringsaanbod voor innovatieve ondernemers.

Smart Industry

De afgelopen jaren heeft de vernieuwende maakindustrie van de regio zich nadrukkelijk laten gelden in het economische domein. De regio heeft flink geïnvesteerd in het specifieke domein van Aerospace & Maintenance. Daaruit zijn nieuwe kansen ontstaan op domeinen als digitalisering, nieuwe materialen en onderhoudsconcepten die het verschil maken in de internationale concurrentieslag. De positie van een project als CAMPIONE, dat een miljoenenimpuls heeft gekregen van de Europese Unie, toont dat we als regio goed op weg zijn om een koploperspositie te verkrijgen in het Smart Industry speelveld, dat zich binnen en buiten Nederland enorm snel ontwikkelt.

Integrale thema's

Uiteraard worden de speerpuntsectoren in balans ontwikkeld, met aandacht voor duurzame en sociale uitgangspunten. Dat blijkt onder meer uit de Strategische Meerjarenagenda, die op een integrale manier is gepositioneerd. De kracht van Social Innovation blijkt uit het feit dat het economische domein crossovers vertoont met energiezuinige ontwikkelingen die zijn belegd bij Stichting MOED. Daarnaast is er aandacht voor een ontwikkelprogramma dat zich richt op de gehele arbeidsmarkt: van het mobiliseren van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, tot het aantrekken van internationaal schaars toptalent. In het arbeidsmarktprogramma gaan maatschappelijke zorg en economisch concurrentievermogen hand in hand.

Sturing programma's

De sturing op de economische programma's vindt voornamelijk plaats via Midpoint Brabant. Dat gebeurt primair via het organiseren van capaciteit om de programma's vorm te geven. Hiermee wordt een netwerk aanpak geborgd waardoor meer organisaties uit de zogeheten multi-helix zich sterk maken voor de doelstellingen van de regio. Met capaciteit wordt meer slagkracht gegenereerd, hetgeen ook zo werkt voor de economische multiplier.

Regio Hart van Brabant ondersteunt het ambtelijke en bestuurlijke proces inzake economische ontwikkeling onder andere met een aantal projecten. De budgetten hiervoor zijn

daarmee dus ook in eerste instantie gericht op ondersteuning op projectbasis, in plaats van capaciteit in het programmabureau zoals dat bij Midpoint Brabant is georganiseerd. In de begroting zijn deze budgetten grotendeels weergegeven onder Leefomgeving & Milieu. Het zorg- en arbeidsmarktgerelateerde budget is weergegeven onder Mens & Samenleving.

Toelichting kosten

De kosten voor het programmabureau van Midpoint Brabant zijn in het kapitaal Economie voornamelijk gericht op de sectorale ontwikkeling. De overige ondersteunende kosten van het programmabureau zijn ondergebracht onder Social Innovation.

Programmamanager Leisure, Smart Industry, Logistiek en Arbeidsmarkt

De kosten in deze paragraaf betreffen de inzet van hoogwaardig programmamanagement. Er is sprake van een continuering van de kosten zoals geraamd in 2016. Het programmamanagement voor de economische ontwikkelprogramma's Leisure, Smart Industry, Logistiek en Arbeidsmarkt betreft een inzet voor 0,6 fte, extern ingehuurd.

Subsidiebijdrage aan Stichting MOED

Stichting MOED verzorgt het programmamanagement voor duurzaamheid in Hart van Brabant. Omdat dit een aparte stichting is, die in termen van inhoud vervlochten is met Midpoint Brabant, krijgt deze stichting de opdracht om bij te dragen aan een energiezuinige maatschappij en economie. De subsidiebijdrage is bedoeld om de personeels- en organisatielasten te verlagen. De insteek is dat de stichting doorgroeit naar op de middellange termijn.

Servicepunt externe financiering

De inzet van een specialist op het terrein van externe financiering, voornamelijk subsidies. Hiermee wordt de inzet van vier dagen per week teruggebracht naar drie dagen per week. Dit vanwege het beschikbare budget en de verwachte benodigde inzet voor deze functie. De eerste jaren is dit budget voor vier dagen geraamd om een vliegende start te maken in de regio. Drie dagen consolideert de inzet die zo op een goed niveau blijft.

Regiepunt acquisitie

De inhuur van een acquisitiespecialist voor twee dagen per week. Hiermee wordt de benodigde kostenreductie gerealiseerd die nodig is om geen tekort te laten ontstaan in de begroting. De inzet verandert daarmee van drie naar twee dagen per week.

Regiepunt acquisitie werkbudget

Kosten voor onder meer het maken van acquisitie-uitingen. Daarnaast budget voor het bezoek aan beurzen en overige bijeenkomsten die bijdragen aan de acquisitie van bedrijven voor de regio. Ook hier is een besparing van toepassing ten behoeve van het budget.

begroting Regio Hart van Brabant Economie	lasten	baten	saldo
programmamanager Leisure	€ 90.000		N € 90.000
programmamanager Smart Industry	€ 90.000		N € 90.000
programmamanager Logistiek	€ 90.000		N € 90.000
programmamanagement Arbeidsmarkt	€ 90.000		N € 90.000
subsidiebijdrage aan Stichting MOED	€ 115.000		N € 115.000
servicepunt externe financiering	€ 90.000		N € 90.000
regiepunt acquisitie	€ 60.000		N € 60.000
regiepunt acquisitie werkbudget	€ 20.000		N € 20.000
inwonersbijdrage Midpoint		€ 498.589	V € 498.589
inwonersbijdrage Regio Hart van Brabant		€ 45.000	V € 45.000
cofinancieringsopgave		€ 101.411	V € 101.411
subtotaal	€ 645.000	€ 645.000	€ 0

Toelichting dekking kosten

De dekking wordt vooral voorzien uit de inwonersbijdrage aan Midpoint Brabant. De kosten voor het servicepunt externe financiering worden voor de helft gefinancierd uit de inwonersbijdrage aan Regio Hart van Brabant. Verder resteert een cofinancieringsopgave van € 101.411.

Regionaal Economisch Actie Programma Midden-Brabant (REAP)

Sinds 2007 investeren de samenwerkende gemeenten en de provincie Noord-Brabant in een subsidieregeling om projecten aan te jagen die het verschil kunnen maken in de regionale economie. Het REAP is inmiddels een bekend platform waarmee belangrijke businessplannen zijn ontwikkeld, haalbaarheidsstudies zijn verricht en pilots uitgevoerd. Denk onder meer aan de proeftuin dementie, de planvorming voor het aantrekken van Europese financiering, de ontwikkeling van Gate2 in Gilze en Rijen en het House of Leisure in Oisterwijk. Dit heeft jaar in jaar uit een hoge multiplier opgeleverd in Hart van Brabant. De inhoudelijke focus van het REAP is in lijn met de speerpunten die Midpoint Brabant in haar economische programma's heeft gekozen. Het jaarplan van het REAP is op te vragen bij het programmabureau van Midpoint Brabant. In de budgetaanvraag wordt elk jaar een overzicht gegeven van de geleverde resultaten in het voorgaande jaar. Het REAP is een belangrijke schakel in de financieringsketen van nieuwe programma's en projecten. In de financiële markt is bijna geen geld beschikbaar voor het opwerken van nieuwe projecten. Een groot Europees project, of een nieuwe ontwikkeling in de logistiek of leisure, is vaak gestart met aanjaagfinanciering van het REAP.

Toelichting kosten

De kosten voor het REAP zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- projectsubsidies (circa 80% van het budget)
- programmamanagement (circa 20% van het budget)

Het overgrote deel van de kosten wordt gemaakt om projecten te subsidiëren tot maximaal 50% van de kosten. Het subsidiebudget is in gelijke mate beschikbaar van de thema's Smart Industry, Zorg, Leisure en Logistiek. Om dit mogelijk te maken, moet er elk jaar een aanvraag worden ingediend, moeten gesprekken gevoerd worden met bedrijven, onderwijs en overheden om projectaanvragen te ontlocken, wordt het programma financieel, subsidie-technisch en juridisch op een kwalitatief hoogwaardige manier uitgevoerd en worden kantoorkosten gemaakt. Hiervoor is een REAP-programmamanager voor 0,2 fte aangesteld, onderdeel van de programmamanagementkosten.

Toelichting dekking kosten

De financiering van het REAP is geen onderdeel van de jaarlijkse bijdrage per inwoner aan de Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant. Het is een separate regeling. De gemeentelijke bijdragen worden afzonderlijk aan de gemeenten in rekening gebracht.

REAP ontvangt jaarlijks een subsidie van de provincie Noord-Brabant, die via de begroting van Regio Hart van Brabant ter beschikking wordt gesteld. De regio verdubbelt dit bedrag bijna. Daarmee wordt maximaal 50% subsidie gegeven aan projecteigenaren in projecten. Dat betekent dat projecteigenaren, de laatste jaren vooral het bedrijfsleven, dit totaalbedrag aan subsidie weer verdubbelen. De verwachting is dat bij de projecteigenaren in 2017 eigen investeringen van minimaal € 300.000 worden uitgelokt op basis van REAP-subsidies.

begroting Midpoint Brabant REAP	lasten	baten	saldo
projectbudget	€ 296.000		N € 296.000
programmamanagement	€ 74.000		N € 74.000
de regio Hart van Brabant (doorstorting bijdrage provincie)		€ 200.00	v € 200.00
gemeente Tilburg		€ 85.000	v € 85.000
overige HvB-gemeenten		€ 85.000	v € 85.000
subtotaal	€ 370.000	€ 370.000	€ 0

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Midpoint Brabant - LOGISTIEK

Programmaonderdelen		Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Clustervorming	Netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Huis van de Logistiek: BEP exploitatie (=break-even point) • Logistieke Agenda Brabant: participeren met als doel tot een Brabantse agenda te komen 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijven carroussel: groei van 35 naar 100 bedrijven die actief participeren in onze projecten • Regiovoorzittersoverleg: participeren samen met West, Zuidoost- en Noordoost-Brabant, doel: kennisuitwisseling, initiatieven overnemen, (bijv Planners Cafe of Huizen van de Logistiek), lobby richting Brabantse logistieke agenda
	Fysiek	<ul style="list-style-type: none"> • Haven Waalwijk: strategische advisering programmamanager bij traject naar realisatie • Opwaardering A58, Hooipolder: bestuurlijke steun voor lobby vanuit Logistiek Midden-Brabant (LMB) en AB Midpoint Brabant • (Door)ontwikkelen spoordiensten: bestuurlijke steun voor lobby vanuit LMB en AB Midpoint Brabant richting initiatieven als spitsmijden, poorontwikkeling Rotterdam – Brabant, BO Mirt Zuid corridor. • (Door)ontwikkelen 'orgware' (software en samenwerking): sturing programmamanager op projecten als New Ways 	
Acquisitie			
Arbeidsmarkt	(Zij-)instroom Behoud Duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Human Capital Agenda Logistiek: instroom +80, zij-instroom +200, behoud +200, training 50 toptalenten 	
	Onderwijsaanbod afstemmen op vraag van bedrijfsleven	<ul style="list-style-type: none"> • Logistieke Academie Midden-Brabant: ROC en bedrijfsleven realiseren aanbod in Huis van de Logistiek (regulier en maatwerk) • Academie voor de logistieke Keten: NHTV, Fontys, EVO en TLN realiseren Brabant breed HBO/WO aanbod 	
	Terugdringen jeugdwerkloosheid		<ul style="list-style-type: none"> • Tussenstation Logistiek: opzetten samen met bedrijfsleven, UWV en 'Werk Hart', doel: 100 leerwerkplaatsen realiseren
	Internationalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Expat Center Holland South: actief inzetten voor begeleiding Moe-landers 	
Vergroening economie	Duurzame energie	<ul style="list-style-type: none"> • Zonnedaken op commercieel vastgoed o.a. ism BZW en logistieke vastgoedontwikkelaars: zonnepanelen bij 10-20 ondernemingen, in totaal 66.324 m2, resulterend in een besparing van 3.207 huishoudensequivalenten 	
Financiering	Bedrijfsfinanciering		<ul style="list-style-type: none"> • Pitch Logistics: investeringsfonds van minimaal 1 miljoen en tenminste 2 businesscases gefinancierd
	Projectfinanciering	<ul style="list-style-type: none"> • Haven Waalwijk: advisering inzake financiering rijk en provincie • Truckparking: indien aan de orde, verkenning financieringsmodellen 	<ul style="list-style-type: none"> • Financieringsadvies bij doorontwikkelen en implementeren arbeidsmarktinstrumenten en de projecten Serious Logistics Gaming en New Ways
Innovatie (proeftuinen)			<ul style="list-style-type: none"> • Serious Logistics Gaming: realiseren dashboard voor 'warehouse omgeving, uitmondend in duurzaam business model dat wordt uitgerold door Rewin, Midpoint Brabant, NHTV in Midden- en West- Brabant, bij voorkeur resulterend in een start-up • New Ways: samenwerking tussen verladers om spoordiensten door te ontwikkelen (meer shuttles/ diensten richting Europees achterland), mede gefinancierd met een Europese aanvraag door o.a. BOM, Midpoint Brabant, Rewin, NHTV
Communicatie			<ul style="list-style-type: none"> • Campagne t.b.v. logistieke hotspot nr. 1: realisatie website en social media, flyer, bidbook, organisatie evenementen (NDDcongres, congres synchromodaliteit, Dag van de Logistiek in Waalwijk en Tilburg)

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Midpoint Brabant - SMART INDUSTRY

Programmaonderdelen		Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Clustervorming	Netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Campione: via Delta Region/ WCM participeren en uitrollen 	<ul style="list-style-type: none"> • Provinciaal Maintenance en Serviceprogramma: mee opzetten en in participeren • Vanguard Initiative (EU programma met ambities op innovatie en industriebeleid): via Brainport Network participeren
	Fysiek	<ul style="list-style-type: none"> • Gate2/ Aeroparc: doorontwikkeling via business development: <ul style="list-style-type: none"> > Luchtmacht simulatiecentrum: opening > Merlin trainingscentrum voor Boeing 737: opening > EUTA opleidingscentrum: start trainingen voor drone operators > door NLR > Lobby civiel medegebruik vliegbasis Gilze-Rijen: bestuurlijke steun > vanuit AB Midpoint Brabant • TiU Campus: opening 3D-Printlab 	<ul style="list-style-type: none"> • Metal Valley: kennisvoucher programma regionaal maken en verbreden, campusontwikkeling stimuleren middels ondersteuning business development
Acquisitie		<ul style="list-style-type: none"> • Vier acquisities: van investeerders/bedrijven of projecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale value proposition Smart Industry: ontwikkeling • Soft landing program Aerospace & Maintenance: ontwikkeling ervan, gekoppeld aan relatie met Changzhou en Florida
Arbeidsmarkt	(Zij-)instroom Behoud Duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en mobiliteit		<ul style="list-style-type: none"> • Human Capital Agenda Smart Industry: opstellen en daarna uitvoer ervan (meetbare doelstellingen volgen).
	Onderwijsaanbod afstemmen op vraag van bedrijfsleven	<ul style="list-style-type: none"> • Rotary Wing Training Center: verbinding realiseren met reguliere onderwijsinfrastructuur • Internationale Minor luchtvaart Avans en ROC Tilburg: starten in 2016 en uitbouwen naar major • Prognostic Monitoring Luchtvaart: curriculum ontwikkeling voor regulier onderwijs met Avans en ROC Tilburg • Opleiding UAV operators: start in 2016 met 50 cursisten • PPS luchtvaartonderwijs: onderwijs en bedrijven realiseren onderwijsprogramma voor drie thema's: NDO, Composieten, Basic Skills om daarna in regionaal onderwijs te integreren 	<ul style="list-style-type: none"> • Composieten Expertise Centrum: nieuwe lijnmopleidingen opzetten met ROC Tilburg, Avans en bedrijven • Onderwijs module APU startmotoren: opzetten met Standard Aero, Avans, ROC • In samenhang met 3D-printlab: onderwijs en trainingen 3DPrinten opzetten • In samenhang met Campione: opleidingen maintenance/ machineparkonderhoud opzetten • Associate Degree opleidingen: start van de opleiding AD Mechatronica door Avans+ in 2016 en ontwikkeling AD ICT met hoger onderwijsinstellingen en bedrijfsleven
	Terugdringen jeugdwerkloosheid		<ul style="list-style-type: none"> • 'Tussenstation Techniek': opzetten met bedrijfsleven, UWV en 'Werk Hart, voor metaal, bouw, installatie- en elektrotechniek en schilders, doel: 100 leerwerkplaatsen realiseren bovenop reguliere instroom
	Internationalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Expat Center Holland South: actief inzetten voor kenniswerkers in de industrie 	
Vergroening economie	Duurzame energie	<ul style="list-style-type: none"> • Zonnepanelen op Aeroparc: 8.000 m2, inwerking gesteld vanaf begin 2016, resulterend in besparing van 285 huishoudensequivalenten 	
Financiering	Bedrijfsfinanciering		<ul style="list-style-type: none"> • Spin-off bedrijven uit Campione: gefinancierd proberen te krijgen via de organisatie van tenminste twee pitches • Smart Industry Investerings Fonds: onderzoek nut en noodzaak
	Projectfinanciering	<ul style="list-style-type: none"> • Gate 2 BV, Gate 2 Vastgoed BV, 3D Printlab BV: advisering inzake financiering Europa, Rrijk en provincie 	
Innovatie (proeftuinen)			<ul style="list-style-type: none"> • Campione: opstart fieldlab, faciliteren vastgoed en business development in 2016 • Proeftuin simulatietechniek (Sim Synergy): uitbouw met nieuwe simulator civiel en defensieactiviteiten
Communicatie			<ul style="list-style-type: none"> • Smart Industry Event 2017: vindt plaats in Midden-Brabant

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Midpoint Brabant - LEISURE

Programmaonderdelen		Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Clustervorming	Netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • House of Leisure (HoL): door ontwikkelen programma en naar een BEP exploitatie (= break-even point) • SLEM (Shoe Leather Education Museum) Waalwijk: door ontwikkelen internationaal innovatie-, kennisvalorisatie-, en onderwijsprogramma • Samenwerking Orange County (Orlando, Florida): vernieuwen overeenkomst en o.a. vertalen naar 'Soft Landing Program' (=landingsprogramma voor nieuwe investeerders) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijven carroussel: uitbouw van het aantal bedrijven (+60) • Connect Brabant: koppelen aan het leisure programma
	Fysiek	<ul style="list-style-type: none"> • Verblijfsvoorzieningen: significante uitbreidingen op/rondom de leisure hotspots in de regio: Efteling, Beekse-Bergen, Pukkemuk, (tevens de eerste drie cases in het Leisure Investerings Fonds) 	
Acquisitie		<ul style="list-style-type: none"> • House of Leisure: door nieuwe vestigingen is HOL vol, tevens zijn er meer betalende partnerships 	<ul style="list-style-type: none"> • Soft Landing program en overige acquisitieactiviteiten: drie acquisities/ ontwikkelingen van concepten in de regio
Arbeidsmarkt	(Zij-)instroom Behoud Duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en mobiliteit		<ul style="list-style-type: none"> • Human Capital Agenda Leisure: opstellen en daarna uitvoer ervan (meetbare doelstellingen volgen)
	Onderwijsaanbod afstemmen op vraag van bedrijfsleven	<ul style="list-style-type: none"> • Leisure LAB: opening loket voor bemiddeling voor opdrachten voor studenten, beantwoording vragen van MKB-bedrijven • Leisure Academy Brabant (LAB): bijdrage van LAB aan 5 evenementen HoL en 5 onderwijsinstellingen geactiveerd in LAB 	
	Terugdringen jeugdwerkloosheid	<ul style="list-style-type: none"> • Leisure Talentendag: organisatie twee maal per jaar 	<ul style="list-style-type: none"> • 'Tussenstation Leisure': verkennen opzet samen met bedrijfsleven, UWV en 'Werk Hart', doel 50 leerwerkplaatsen
	Internationalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Expat Center Holland South: actief inzetten als belangrijke onderdeel in het Soft Landing Program • Internationaal Uitwisselingsprogramma: NHTV – Rosen College Florida 	
Vergroening economie	Duurzame energie		<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzaming sportcomplexen in de regio: initiëren en faciliteren vanuit MOED, te beginnen met klankborddag tijdens de European Social Innovation Week, in samenwerking met Gilze en Rijen en Goirle
Financiering	Bedrijfsfinanciering		<ul style="list-style-type: none"> • Leisure Innovatie Fonds: fondsmanagement belegd bij Midpoint Brabant, ongeveer 1 miljoen investeringsgeld beschikbaar en tenminste 1 businesscase gefinancierd • Leisure Investerings Fonds: start in 2016 met financiering uitbreiding verblijf Efteling, Beekse Bergen, Pukkemuk
	Projectfinanciering		
Innovatie (proeftuinen)		<ul style="list-style-type: none"> • Business development van nieuwe en innovatieve leisure concepten: zowel permanent als pop-up 	<ul style="list-style-type: none"> • Pop up kartbaan • Virtual Reality: ontwikkeling nieuwe content
Communicatie		<ul style="list-style-type: none"> • Business to business: benadering suppliers (toeleveranciers) en operators (voorzieningen) en verbinden aan network HoL 	<ul style="list-style-type: none"> • Business to consumer: actieve bijdrage aan realiseren regio-arrangementen, al dan niet via een regiopas, aan te bieden via Visit Brabant/ Streekweb

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 Midpoint Brabant - ZORG

Programmaonderdelen		Reguliere opgaven	(Nieuwe) projecten
Clustervorming	Netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Communities of practice (=groep mensen met gedeeld belang/ambitie die van elkaar leren door regelmatige interactie): <ul style="list-style-type: none"> > voorzetten 20 bestaande communities > uitkomsten communities regio-breed vertalen > tenminste vijf innovaties realiseren die implementatie-klaar > (of vermarktbaar) zijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Communities of practice: <ul style="list-style-type: none"> > tenminste tien nieuwe opstarten > aanhaking bij beleid en activiteiten van deelnemende partners
	Fysiek		
Acquisitie			
Arbeidsmarkt	(Zij-)instroom Behoud Duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Human Capital Agenda Zorg: 300 mensen naar ander werk begeleid 	<ul style="list-style-type: none"> • Assessment Center: te ontwikkelen voorziening (opzetten met Transvorm) • Systeem voor up-to-date analyse van (schommelingen) in de zorg-arbeidsmarkt: te ontwikkelen instrument
	Onderwijsaanbod afstemmen op vraag van bedrijfsleven	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg Academie Midden-Brabant: Zorgnetwerk Midden-Brabant, ROC Tilburg, Fontys en Avans actualiseren opleidingen naar de marktvraag en organiseren om- en bijscholing 	
	Terugdringen jeugdwerkloosheid		<ul style="list-style-type: none"> • Instroom jongeren naar zorgopleidingen: reguleren
	Internationalisering		
Vergroening economie	Duurzame energie		<ul style="list-style-type: none"> • Green deal zorgsector: via MOED mogelijkheden onderzoeken om tot een green deal te komen die tot doel heeft 20-30% energie te besparen
Financiering	Bedrijfsfinanciering		<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor Huis van de Financiering: in samenwerking tussen programmamanager en Huis van de Financiering wijzen we het MKB op de mogelijkheid om van deze dienst gebruik te maken
	Projectfinanciering		<ul style="list-style-type: none"> • Businesscases als spin-off van de proeftuinprojecten: financieringsadvies i.r.t. de investeringen die er voor de langere termijn nodig zijn
Innovatie (proeftuinen)		<ul style="list-style-type: none"> • Proeftuin dementie: uitbouwen naar 30 communities of practice • Persoonlijk Gezondheidsdossier: 1e pilot klaar in 2016 	<ul style="list-style-type: none"> • Neurodomein (o.a. hersenletsel): thema verder operationaliseren naar proeftuinproject • Zelfmanagement (e-health): thema verder operationaliseren naar proeftuinproject
Communicatie		<ul style="list-style-type: none"> • (Wetenschappelijk) verkregen kennis in de proeftuinprojecten: vastleggen, verspreiden en meer aandacht voor genereren 	

5. Social Innovation & Bedrijfsvoering

5. Social Innovation & Bedrijfsvoering

De ambitie op het gebied van Social Innovation is als volgt:

“Om in de netwerkeconomie en maatschappij onze ambities te realiseren om economie, Mens & Samenleving en Leefomgeving & Milieu in samenhang met elkaar te versterken, werken bedrijven, overheden, kennisinstellingen, burgers en maatschappelijke partners samen. Ze vertalen de complexe opgaven en innovatieve ideeën naar concrete projecten en businessmodellen. Ze kijken daarbij verder dan de eigen belangen en eigen expertise. Door samenwerking ontstaat meetbare economische en maatschappelijke meerwaarde. Sneller en meer dan dat dit in andere regio's het geval is. De methode is binnen de regio bekend, geaccepteerd en toegepast als effectieve motor achter economische en maatschappelijke groei. In verbinding met andere regio's positioneert het de regio op een hoger schaalniveau.”

Uitvoeringsprogramma 2017 Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant

In de Strategische Meerjarenagenda is Social Innovation naast programma van activiteiten ook als regionale werkwijze benoemd. Vraagstukken in economische zin raken ook de maatschappij en vice versa. Het is daarom van belang om deze integrale opgaven te benaderen vanuit de kennis die alle partners in de regio bijeen kunnen brengen. Het gaat hierbij om innovatieve ideeën, projecten, aanpakken en businessmodellen die in het samenspel van overheden, kennisinstellingen, burgers en maatschappelijke partners tot stand komen. Deze samenwerking keert terug als economische en maatschappelijke meerwaarde. Het is juist vanwege deze werkwijze en bewezen kracht ook van belang om dit te borgen in onze samenwerkingsrelaties met andere regio's ten westen en oosten van de regio Hart van Brabant.

Dit heeft meerdere effecten op de indeling van de begroting voor 2017. Social Innovation wordt op vier manieren verwerkt in de begroting:

- A.** Social Innovation als actief programma: initiatieven die specifiek gericht zijn op regionale Social Innovation projecten;
- B.** bedrijfsvoering: De programmabureaus van Midpoint Brabant en Regio Hart van Brabant werken dagelijks 'Powered by Social Innovation' aan meerwaarde voor economie en maatschappij;
 - B1:** Midpoint Brabant;
 - B2:** Regio Hart van Brabant;
- C.** Social Innovation in Health;
- D.** Social Innovation als bestuurlijke verankering in partnerregio's.

Deze elementen keren separaat terug in de uitvoeringsprogramma's van respectievelijk Midpoint Brabant en Regio Hart van Brabant.

A. Social Innovation als actief programma 2017 Midpoint Brabant

Het Social Innovation profiel loopt als een rode draad door de activiteiten van de regio, zowel bij Midpoint Brabant als Regio Hart van Brabant. Het dooradert de sectorale aanpak bij Midpoint Brabant en kent tevens een eigen, specifiek programma van activiteiten. De afgelopen jaren heeft Midpoint Brabant in samenwerking met de gemeente Tilburg en Tilburg University geïnvesteerd in een motor die nieuwe Social Innovation activiteiten op gang brengt. Het actieve programma Social Innovation is succesvol en wordt steeds breder neergezet binnen en buiten de regio.

en energie en arbeidsmarkt, in het hoofdstuk Social Innovation is opgenomen. De basisbegroting kent grotendeels dezelfde inhoudelijke contouren als in 2016. Daarmee vindt op hoofdlijnen een continuering plaats van de inzet.

Vanuit budgettaire redenen heeft Midpoint Brabant een cofinancieringsopgave voor zichzelf benoemd in de afgelopen jaren. In 2016 bedroeg dit ongeveer € 250.000 aan verwachte, ongedekte uitgaven. In 2017 is het noodzakelijk om zoveel mogelijk cofinanciering binnen te halen, en gelijktijdig zoveel mogelijk binnen de begroting te blijven om tekorten te voorkomen. Hiervoor is een budgetbeperking doorgevoerd in de basisorganisatie van Midpoint Brabant.

begroting Midpoint Brabant actieve programmering Social Innovation	lasten	baten	saldo
regiepunt Social Innovation programmamanager	€ 90.000		N € 90.000
regiepunt Social Innovation programmamanager MCSI	€ 50.000		N € 50.000
regiepunt Social Innovation strategisch beleidsadviseur	€ 50.000		N € 50.000
regiepunt Social Innovation werkbudget	€ 50.000		N € 50.000
inwonersbijdrage Midpoint		€ 95.000	V € 95.000
Tilburg University		€ 90.000	V € 90.000
gemeente Tilburg		€ 50.000	V € 50.000
inwonersbijdrage Regio Hart van Brabant		€ 5.000	V € 5.000
subtotaal	€ 240.000	€ 240.000	€ 0

Toelichting kosten

Regiepunt Social Innovation programmamanager

Een programmamanager is drie dagen per week actief om projecten op gang te brengen binnen Social Innovation (zie ook werkbudget). Tilburg University maakt de inzet van de programmamanager financieel mogelijk.

Regiepunt Social Innovation strategisch beleidsadviseur

De gemeente Tilburg maakt capaciteit vrij om het Social Innovation profiel vanuit de publieke sector te verankeren in de activiteiten van Midpoint Brabant. Hierdoor is het regiepunt Social Innovation een goede vertegenwoordiging van de triple helix in Hart van Brabant.

Regiepunt Social Innovation programmamanager Midpoint Center for Social Innovation (MCSI)

Het Midpoint Center for Social Innovation (MCSI) is de uitvalsbasis voor Social Innovation in de regio en tevens de landingsplek voor het programma Powered by Social Innovation. Het is de broedplaats van ondernemerschap en innovatie met als ultiem doel het creëren van maatschappelijke en economische (meer)waarde. Het MCSI is een coöperatie. Leden mogen gebruikmaken van alle faciliteiten die het MCSI biedt. Verder zijn er teamtafels, vergaderruimtes en werkplekken en kunnen evenementen georganiseerd worden. De kosten betreffen de inzet van een programmacoördinator die een breed spectrum aan activiteiten organiseert voor de leden van de coöperatie.

Regiepunt Social Innovation: werkbudget

Het Social Innovation programma heeft een unieke positie binnen Midpoint Brabant, omdat het een werkbudget heeft. Dit budget wordt onder meer gebruikt voor:

- het organiseren van de jaarlijkse Social Innovation Week (ESIW);
- het profileren van het Social Innovation profiel in Europese kennisnetwerken;
- het ondersteunen van diverse in ontwikkeling zijnde proeftuinen (zoals de proeftuin Dementie);
- het organiseren van de Social Innovation Tour (excursie) voor raadsleden en collegeleden;
- het organiseren van de Social Innovation College Tour.

Toelichting dekking kosten

Tilburg University financiert de programmamanager social Innovation, de gemeente Tilburg levert de strategisch beleidsadviseur. De Social Innovation Tour wordt gefinancierd uit de inwonersbijdrage aan Regio Hart van Brabant. De overige dekking wordt voorzien uit de inwonersbijdrage aan Midpoint Brabant.

B. Bedrijfsvoering

B.1. Midpoint Brabant

Het programmabureau van Midpoint Brabant ademt Social Innovation uit. De manier waarop we ontwikkelen is altijd 'Powered by Social Innovation'. Het is ook om deze reden dat de basisorganisatie, niet zijnde de primaire programmamanagementfuncties voor de speerpuntsectoren

begroting Regio Hart van Brabant werkwijze Midpoint Brabant	lasten	baten	saldo
directie	€ 150.000		N € 150.000
marketing & communicatie	€ 70.000		N € 70.000
secretariaat	€ 70.000		N € 70.000
financiële administratie / controlling	€ 50.000		N € 50.000
werkbudget programmatisch advies	€ 50.000		N € 50.000
huisvesting	€ 35.000		N € 35.000
kantoorkosten	€ 35.000		N € 35.000
ICT	€ 35.000		N € 35.000
accountantskosten	€ 20.000		N € 20.000
vergaderkosten	€ 10.000		N € 10.000
inwonersbijdrage Midpoint		€ 525.000	V € 525.00
subtotaal	€ 525.000	€ 525.000	€ 0

Toelichting kosten

Directie Midpoint Brabant

Een directie stuurt Midpoint Brabant aan, dat gaat om 1 fte.

Marketing & Communicatie

De inhuur van een communicatiemedewerker voor twee dagen per week tegen een uurtarief van ongeveer € 65. Deze persoon houdt alle nieuwsbrieven, websites en overige communicatie uitingen bij. Daarnaast wordt voorzien in een out-of-pocket uitgave van € 20.000 voor specifieke communicatie uitingen in de regio.

Secretariaat

De aanstelling van een fulltime invulling (1 fte) van het secretariaat.

Financiële administratie & Controlling

Midpoint Brabant heeft een controller voor een dag per week en een administrateur voor de dagelijkse financiële huishouding en lopende subsidieverantwoording.

Werkbudget programmatisch advies

De afgelopen jaren heeft Midpoint Brabant geïnvesteerd in de aanstelling van een programmacoördinator die de directie adviseert over strategie en beleid. Tevens heeft de programmacoördinator de programmamanagers ondersteund bij het ontwikkelen van specifieke programma's en projecten. Daarnaast organiseert de programmacoördinator een aantal zaken binnen de Midpoint Brabant-organisatie, zoals de

overleggen met de programmamanagers en de agenda voor het Algemeen Bestuur van Midpoint Brabant.

Voorgesteld wordt om het budget voor programmatisch advies 'op afroep' beschikbaar te maken. Bijvoorbeeld voor het formuleren van een specifiek programma of de begrotingscyclus van Midpoint Brabant en Regio Hart van Brabant. Kosten worden geraamd op € 50.000 voor extra inhuur.

Huisvesting

De kosten voor huur van de locatie in 2017. Mogelijk kiezen we in 2017 voor een nieuwe huisvestingsplek voor de activiteiten van Midpoint Brabant.

Kantoorkosten

De kosten die gemaakt worden om het secretariaat van Midpoint Brabant in staat te stellen haar werk goed en kwalitatief hoogwaardig uit te voeren.

ICT

De jaarlijkse kosten voor het up-to-date houden van de ICT-infrastructuur bij Midpoint Brabant en de bijbehorende dienstverlening en licenties.

Accountantskosten

Jaarlijks moet Midpoint Brabant haar uitgaven verantwoorden. Hiervoor wordt een jaarrekening gemaakt. Omdat het REAP Midden-Brabant een separaat subsidieprogramma betreft, moet ook hiervoor een controleverklaring worden opgemaakt.

Vergaderkosten

De kosten voor het organiseren van bijeenkomsten van onder meer het Algemeen Bestuur van Midpoint Brabant en de overleggen met het programmamanagement van Midpoint Brabant.

Toelichting dekking kosten

De dekking wordt voorzien uit de inwonersbijdrage aan Midpoint Brabant.

B.2. Regio Hart van Brabant

De regionale samenwerking ontwikkelt zich elke dag, om zo goed mogelijk gezamenlijk ambities te formuleren en te realiseren. Met de netwerksamenwerking als leidend principe betekent dit dat de werkwijze zich continu ontwikkelt, 'Powered by Social Innovation'. Het opnemen van de basisorganisatie onder Social Innovation is dan ook een logische keuze.

De basisorganisatie is compact, waar mogelijk werken we met zittende, ambtelijke capaciteit. De regionale capaciteit wordt ingezet om het bestuurlijk en ambtelijk proces te organiseren, zodat de juiste capaciteit en middelen kunnen worden gevonden om de ambities waar te maken. De hoge ambities kunnen we enkel waarmaken met een overtuigend draagvlak en gevoel van eigenaarschap. Het nauw betrekken van de lokale politiek-bestuurlijke gremia is hiervoor essentieel. Goede regionale samenwerking wordt ook steeds belangrijker voor effectief (lokaal) bestuur. Daarnaast zorgt decentralisatie van taken in het sociale domein voor een verveelvoudiging van de begroting. De huidige capaciteit van het programmabureau is ontoereikend om deze ontwikkelingen te faciliteren. Deze capaciteit wordt vergroot, juist om het netwerkmodel op een effectieve manier in stand te kunnen houden.

De programmacapaciteit voor 2017 is onder meer gebaseerd op de volgende aspecten:

- bestuurlijke overlegstructuur (met als inzet het behandelen van integrale vraagstukken, naast de portefeuille specifieke vraagstukken);
- ambtelijke facilitering van de bestuurlijke overleggen;
- de manier van komen tot projectdefinitie (inclusief de manier van sturing op realisatie doelstellingen en verwerving projectbudgetten via ambtelijk opdrachtgeverschap, bestuurlijk trekkerschap en ambtelijk projectleiderschap);
- de manier van mobilisering van ambtelijke capaciteit voor regionale opgaven.

Het programmabureau heeft primair tot doel de regionale samenwerking te faciliteren. Het is zaak dat we, met de beperkte beschikbare middelen, het proces zodanig managen dat we partners, projectfinanciering en menskracht waarmee de gewenste concrete regionale resultaten worden geboekt, mobiliseren. Steeds meer budgetten komen van buiten (het algemene deel van) de regionale begroting. Voorbeelden hiervan zijn onder meer afvalinzameling en -verwerking, jeugdhulp en GGA en verkeers- en vervoersbudgetten. Het proces om deze additionele middelen te kunnen benutten, is een blijvend punt

van aandacht, om hier geen kansen te missen.

Door de uitbreiding van de capaciteit is het mogelijk om het ontsluiten van de netwerkorganisatie meer te richten op de drie leidende processen. Zo wordt een verdeling mogelijk naar het proces richting raden (via de griffiers), het proces tot inzet van ambtelijke capaciteit (via gemeentesecretarissen) en het bestuurlijk proces richting portefeuillehoudersoverleggen en eventueel colleges (via de coördinatoren van de portefeuillehoudersoverleggen en interne coördinatoren). Ook is de insteek om een verdeling naar de kapitalen van het uitvoeringsprogramma te maken, zodat per kapitaal een coördinator als eerste aanspreekpunt fungeert.

Vanzelfsprekend opereert het programmabureau daarbij in nauwe samenwerking met de ambtelijke opdrachtgevers, coördinatoren en projectleiders en de bestuurlijke trekkers van regionale opgaven. Binnen onze gemeenschappelijke regeling is daarbij eerder gekozen voor het werken met ambtelijke capaciteit uit de deelnemende gemeenten. Dit legt dus beslag op de gemeentelijke organisatie. De omvang daarvan is hier niet geconcretiseerd en gekapitaliseerd.

begroting Regio Hart van Brabant werkwijze Regio Hart van Brabant	lasten	baten	saldo
programmakosten	€ 100.000		N € 100.000
Hart van Brabantdagen	€ 20.000		N € 20.000
Hart van Brabantradendagen	€ 20.000		N € 20.000
Hart van Brabant Thema-avonden	€ 15.000		N € 15.000
Hart van Brabant Award	€ 5.000		N € 5.000
Marketing & Communicatie	€ 40.000		N € 40.000
apparaatskosten	€ 516.000		N € 516.000
programmadirecteur	€ 50.000		N € 50.000
programmacoördinatoren	€ 270.000		N € 270.000
communicatieadviseur	€ 42.500		N € 42.500
P&C	€ 32.000		N € 32.000
secretariële ondersteuning	€ 70.000		N € 70.000
accountantskosten	€ 10.000		N € 10.000
administratiekosten	€ 5.000		N € 5.000
secretariaatskosten	€ 1.500		N € 1.500
overige apparaatskosten	€ 35.000		N € 35.000
overig	€ 200.000		N € 200.000
provinciaal budget REAP (doorstorting aan Midpoint)	€ 200.000		N € 200.000
inwonersbijdrage Regio Hart van Brabant		€ 476.089	V € 476.089
provincie Noord-Brabant		€ 200.000	V € 200.000
onttrekking reserves		€ 139.911	V € 139.911
subtotaal	€ 816.000	€ 816.000	€ 0

Toelichting kosten

Programmakosten

Hart van Brabantdagen/radendagen/thema-avonden

Een Hart van Brabantdag kost naar verwachting gemiddeld € 5.000. Dit bedrag is gebaseerd op ervaringen met de organisatie van eerdere Hart van Brabantdagen. Voor de Hart van Brabant Radendagen is, vanwege het verwachte flink hogere aantal deelnemers, het dubbele bedrag aangehouden. Voor de thema-avonden is een bedrag geraamd van € 15.000. De ervaring leert dat die minder kostbaar zijn dan Radendagen. Datzelfde geldt voor het bedrag dat is opgenomen voor de uitreiking van gemiddeld twee Hart van Brabant Awards per jaar (€ 5.000).

Marketing & Communicatie

Voor communicatieactiviteiten (zoals onderhoud en verdere verbetering van het digitale platform, opmaak begroting, jaarstukken, beleidsproducten, voor zover dit niet uit het projectbudget kan worden betaald en overige uitingen) is een bedrag begroot van € 40.000.

Apparaatskosten

Personeelskosten

De personeelskosten zijn geraamd voor een programmadirecteur, drie programmacoördinatoren, een communicatieadviseur, planning en control en een managementassistente.

- De programmadirecteur is verantwoordelijk voor het programmabureau. De programmadirecteur wordt voor 0,5 fte ingezet vanuit de Regio Hart van Brabant. Deze programmadirecteur heeft tevens een aanstelling binnen de directie van Midpoint Brabant. Op deze manier wordt de afstemming en integraliteit optimaal geborgd.
- De programmacoördinatoren worden elk verantwoordelijk voor het ontsluiten van een deel van de netwerkorganisatie (met name de drie leidende processen). Ook kunnen zij een rol spelen bij het genereren van projectbudgetten. De gemiddelde inzet per coördinator is 1 fte.
- Om de vele ontwikkelingen en processen op een heldere manier te communiceren, is de inzet van een communicatieadviseur 0,5 fte begroot. Deze inzet is gericht op zowel de algehele communicatie als het ondersteunen van de programmacoördinatoren. Vanwege de integrale benadering en in het kader van efficiency is het streven om voor zowel Regio Hart van Brabant als Midpoint Brabant met dezelfde communicatieadviseur te werken.

Voor planning en control is een inzet van 0,5 fte voorzien. De ondersteuning van de managementassistente blijft geraamd op 1 fte.

Specialistische dienstverlening

Onvermijdelijke kosten zijn de kosten van de accountantscontrole, administratie en beheer. Voor accountantskosten is in de begroting € 10.000 gereserveerd. Verder is een bedrag van € 5.000 geraamd voor administratiekosten. Het betreft hier kosten voor het voeren van de financiële administratie en voor advies en begeleiding bij het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarstukken die de gemeente Tilburg doorberekent.

Overige apparaatskosten

Midpoint Brabant berekent apparaatskosten voor het gebruik van werkplek(ken) met onder meer automatisering, postverwerking, repro en telefonie. Het betreft hier specifiek de kosten die gepaard gaan met de werkplek(ken) die voor Regio Hart van Brabant worden ingericht. De kosten voor de werkplekken van Midpoint Brabant zelf worden via de begroting van Midpoint Brabant gedekt. Daarnaast berekent de gemeente Tilburg kosten door in verband met overige personeelskosten, facilitaire kosten (onder meer archief) en een opslag voor het dragen van de verantwoordelijkheid van het organiseren van vervanging bij langdurige afwezigheid vanwege ziekte of om andere redenen. Daarnaast is enige financiële ruimte geraamd voor opleidingen medewerkers. In totaal is met deze apparaatskosten naar verwachting ongeveer € 35.000 gemoeid.

Overig

REAP budget

Regio Hart van Brabant is als publiekrechtelijke orgaan de officiële aanvrager van het provinciale deel van het REAP-budget, omdat alleen publiekrechtelijke instanties dit budget mogen aanvragen. De uitvoering ligt echter bij Midpoint Brabant, waardoor dit budget wordt doorgestort naar Midpoint Brabant. Dit komt op de begroting terug onder Economie - REAP. De overige financiers van REAP (gemeenten) maken hun bijdrage direct over aan Midpoint Brabant.

Toelichting dekking kosten

Zowel de programmakosten als de apparaatskosten komen voor het grootste deel uit de inwonersbijdrage van Hart van Brabant. Voor een bedrag van € 84.911 wordt aanspraak gemaakt op de algemene reserves. Het REAP-budget, dat wordt doorgestort naar Midpoint Brabant, komt van de provincie Noord-Brabant.

C. Social Innovation in Health

Het thema zorg wordt alleen maar belangrijker in de regio. Mede om deze reden is de zorgsector eruit gelicht in de Strategische Meerjarenagenda 2016-2020. Economie en maatschappij gaan hand in hand. Het zorgprogramma bevindt zich op het snijvlak van de kapitalen Economie en Mens & Samenleving. Om de zorg kwalitatief hoogwaardig, betaalbaar en toegankelijk voor iedereen te houden, moeten we investeren in technologie en samenwerking, waardoor innovatie ook landt in de dagelijkse complexe zorgomgeving. De focus van de regio ligt op de profilering in het neurodomein, zelfmanagement van de patiënt en E-health innovatie. Dit komt onder meer tot uiting in de multi-helix proeftuinen waarin de regio het voortouw neemt.

begroting Midpoint Brabant social Innovation in Health	Lasten	Baten	Saldo
programmamanager Care	€ 90.000		N € 90.000
inwonersbijdrage Midpoint		€ 90.000	V € 90.000
subtotaal	€ 90.000	€ 90.000	€ 0

Toelichting kosten

Midpoint Brabant werkt al jaren samen op strategisch en operationeel niveau met het Zorgnetwerk Midden-Brabant. Het Zorgnetwerk verzorgt voor drie dagen per week een programmamanager Zorg, die het programma runt vanuit Midpoint Brabant.

Toelichting dekking kosten

De dekking wordt voorzien uit de bijdrage per inwoner aan Midpoint Brabant.

D. Social Innovation als bestuurlijke verankering in partnerregio's

Social Innovation is aanvullend aan de meer technologische innovatiepaden die partnerregio's volgen. Zo is in Zuidoost-Nederland het Brainport Network actief. Hier bundelen zes deelregio's hun krachten om op een aantal thema's het verschil te maken (Agrifood Capital, Brainport Development, Midpoint Brabant, Limburg Economic Development, Greenport Venlo en Keyport2020). Het gaat hierbij om gezamenlijke strategieën met betrekking tot kapitaal, Europa en arbeidsmarkt. Midpoint Brabant heeft een voorname rol in de arbeidsmarktontwikkeling in Zuidoost-Nederland.

begroting Midpoint Brabant bestuurlijke verankering partnerregio's	lasten	baten	saldo
bijdrage aan Strategic Board Delta Region	€ 25.000		N € 25.000
bijdrage aan Brainport Network	€ 42.500		N € 42.500
inwonersbijdrage Midpoint		€ 67.500	V € 67.500
subtotaal	€ 67.500	€ 67.500	€ 0

In Zuidwest-Nederland is de Strategic Board Delta Region actief volgens een gelijksoortige werkwijze als Brainport Network in Zuidoost-Nederland. Hier borgen ze belangen rond onder meer Logistiek en Maintenance. Midpoint Brabant draagt bij aan de bestuurlijke verankering via de lijn Social Innovation. Het is voor de belangen van de regio noodzakelijk dat we hier een actieve rol pakken om de belangen van de regio op een hoger geografisch en strategisch schaalniveau te borgen.

Toelichting kosten

De kosten zijn bestemd om de (bestuurlijke) participatie in beide gremia te faciliteren, waarbij voorzien wordt dat meer inzet benodigd is voor het Brainport Network.

Toelichting dekking kosten

De dekking wordt voorzien uit de bijdrage per inwoner aan Midpoint Brabant.

Uitvoeringsprogramma 2016-2017 - SOCIAL INNOVATION

Programmaonderdelen		Bestaande projecten	Nieuwe projecten
Actieve programmering	Via Powered by Social Innovation	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitybuilding: organisatie Masterclass Transformation Design • Inspiratie en kennisdeling: organisatie 'Inspiration for Innovation programma' (iedere derde donderdag van de maand een inspirerende bijeenkomst met een innovator), organisatie social innovation excursies (tour, safari, colleges) 	<ul style="list-style-type: none"> • Community Building: ondersteuning succesvolle uitrol Green Deals door bevordering ontstaan community • Bewustwordingsprogramma: uitrol social enterprise programma in de regio met Social Enterprise.nl • Dienstenprogramma: ondersteuning proeftuinprojecten in de regio met: communicatie, het hosten van een werkplek bij MCSI, keuzes maken voor geschikte werkvormen en bijbehorende partners, het faciliteren van de 'learning community' (conclusies trekken en verder brengen), borging van de geleerde lessen, het zoeken naar nieuwe businessmodellen en het genereren van funding (al dan niet via externe middelen), het pitchen van ideeën en het bouwen van netwerken
	Binnen Midpoint Brabant		<ul style="list-style-type: none"> • Inspiratie/capacity building: binnen Midpoint Brabant-organisatie, via kennissessies en programmamanagersoverleggen
	Binnen het Huis voor Ondernemerschap en Innovatie		<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke programmering: MCSI verzorgt de inhoudelijke programmering in het Huis
Versterking ecosysteem	Binnen de regio - netwerk		<ul style="list-style-type: none"> • Social Innovation Investeringsfonds: onderzoek nut en noodzaak • 'Alliantie van Brabant' 2.0: als uitvloeisel van de SMA een 2.0 versie van de 'Alliantie van Brabant' opstellen die georiënteerd is op de Europese 'Challenges for the future' en waarmee partijen geëngageerd worden actief aan de realisatie van de gezamenlijke doelen bij te dragen
	Binnen de regio - fysiek	<ul style="list-style-type: none"> • Midpoint Center for Social Innovation (MCSI): vestigt zich fysiek in het Huis voor Ondernemerschap en Innovatie en wordt versterkt door werving van nieuwe leden en projecten (naar break-even exploitatie) 	
	Interregionaal	<ul style="list-style-type: none"> • Brainport Network: (bestuurlijke) participatie, resulterend in programma op gebied van EU, kapitaal en arbeidsmarkt • Delta Region: (bestuurlijke) participatie resulterend in programma op gebied van logistiek en smart industry 	
	Internationaal	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerk Cities of Social Innovation: volwaardig partnerschap in dit netwerk • European School of Social Innovation: lidmaatschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Social Innovation in Smart Cities: Interreg Europe aanvraag indienen • Young Innovators: Horizon 2020 aanvraag indienen • Initial Training Networks: Horizon 2020 aanvraag indienen voor opleiding PHD-ers en Project Enablers • Lobby: optimaliseren
Ondersteuning bij het management van Proeftuinen	Logistiek		<ul style="list-style-type: none"> • Serious Logistics Gaming • New Ways
	Smart Industry		<ul style="list-style-type: none"> • Campione • Proeftuin simulatietechniek (Sim Synergy)
	Leisure	<ul style="list-style-type: none"> • Business development van nieuwe en innovatieve leisure concepten, zowel permanent als pop-up 	<ul style="list-style-type: none"> • Pop up kartbaan • Ontwikkeling nieuwe Virtual Reality content
	Zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Proeftuin dementie • Persoonlijk Gezondheidsdossier 	<ul style="list-style-type: none"> • Te ontwikkelen proeftuin Neurodomein • Te ontwikkelen proeftuin Zelfmanagement
	Arbeidersmarkt		<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdwerkloosheidsvrije zone
	Vergroening economie (energie)	<ul style="list-style-type: none"> • Nul op de Meter 	
Resultaat en bewijs		<ul style="list-style-type: none"> • Campagne: 'Powered by Social Innovation' • European Social Innovation Week: centrale coördinatie en organisatie ESIW 2016 en 2017 • Social Innovation Award: organisatie uitreiking SI Award en uitbreiding SI Award Academy (gemeenschap van oud-winnaars) • Social Innovation Tour: in coproductie met Regio HvB organiseren van tour voor bestuurders langs praktijkvoorbeelden • Collegetour: organisatie kennissessies bij Tilburg University voor raadsleden en ambtenaren, m.b.t. verschillende si-thema's • Social Innovation Safari: organiseren van excursie voor triple-helix partners naar praktijkvoorbeelden (in andere regio's) 	<ul style="list-style-type: none"> • Storytelling: methode ontwikkelen voor andere manier van verantwoorden; een systematiek voor programmamanagers en professionals die vanuit diverse organisaties werken in netwerkverband

6. Paragrafen

Met de invoering van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in 2004 zijn met betrekking tot de verslaggeving een aantal verplichte paragrafen (beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten) voorgeschreven, te weten:

- lokale Heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering; bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- grondbeleid en Rechtmatigheid.

Niet alle paragrafen zijn van toepassing voor Regio Hart van Brabant.

De regio Hart van Brabant ontwikkelt zich steeds meer tot een regio waarin initiatieven worden genomen, die leiden tot het oppakken van gemeenschappelijke projecten (de 'werkagenda'). Dit heeft gevolgen voor de manier waarop we een en ander moeten organiseren. Het takenpakket van Regio Hart van Brabant verbreedt zich van overleg naar overleg én sturing van gemeenschappelijke projecten. Met ingang van 2015 verloopt ook de bestuurlijke sturing op de uitvoering van de bovenlokale jeugdhulptaken via Regio Hart van Brabant. Daartoe is een deelbegroting opgesteld (onderdeel 2a).

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële tegenvallers op te vangen om de taken voort te kunnen zetten, noemen we het weerstandsvermogen. De risico's die niet verzekerd zijn of worden afgedekt door reserves, voorzieningen of overige middelen zijn van belang voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Tegenover deze financiële risico's staat de weerstandscapaciteit. Deze capaciteit betreft (financiële) middelen waarover de gemeenschappelijke regeling kan beschikken om risico's te kunnen opvangen zonder dat de inzet van deze (financiële) middelen noodgedwongen leidt tot beleidswijzigingen. Het begrip weerstandsvermogen gaat dus over de verhouding tussen deze risico's en de weerstandscapaciteit. Daarmee kan de gezondheid van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling worden bepaald, nu en op termijn.

De financiële positie van Regio Hart van Brabant kan worden beoordeeld vanuit een tweetal gezichtspunten; vanuit de jaarlijkse exploitatie en via beoordeling van de vermogenspositie. Het saldo van de jaarlijkse exploitatie-uitgaven en -inkomsten van Regio Hart van Brabant wordt gedekt via een bijdrage van de deelnemende gemeenten. Van cofinanciering van bepaalde projecten voor Jeugdhulp is nog geen sprake. De vermogenspositie van Regio Hart van Brabant bestaat uit een bescheiden, algemene (vrije) reserve. De algemene reserve is gemaximeerd op 10% van de totaal begrote brutolasten begroting jaar t+1 exclusief lasten jeugdhulp. De algemene (vrije) reserve per 31 december 2015 bedraagt € 90.040 (als de jaarstukken 2015 conform worden vastgesteld). Het volledige overzicht van de reserves staat in de financiële begroting.

De lasten voor jeugdhulp worden gedekt uit de integratie-uitkering die de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling voldoen. De voor- of nadelige saldi aan het einde van het boekjaar worden verrekend met de deelnemende gemeenten.

Bij Regio Hart van Brabant zijn verder geen vaste activa, voorzieningen of vreemd vermogen aanwezig, die worden voor de nabije toekomst niet verwacht. Regio Hart van Brabant heeft alleen een rekening-courant verhouding met een bankinstelling waarmee we alle financiële mutaties afwikkelen.

Relatie met stichting Midpoint Brabant

Regio Hart van Brabant en de stichting Midpoint Brabant zijn gelieerd. Midpoint Brabant stuurt op de realisatie van economische ontwikkelingsprojecten. In sommige gevallen worden projecten uit in zelfstandige stichtingen of andere entiteiten, zoals BV's. De betrokkenheid van Midpoint Brabant bij die entiteiten varieert: soms financiert Midpoint Brabant ze (deels), soms neemt ze zitting in het bestuur, soms participeert ze. De daaraan verbonden risico's schat Regio Hart van Brabant als gering in. Het algemeen bestuur van Regio Hart van Brabant laat niettemin een onderzoek uitvoeren naar de risico's op eventuele financiële en bestuurlijke aansprakelijkheid.

6.2 Financiering

Regio Hart van Brabant heeft geen afzonderlijk Treasurystatuut, maar de relevante bepalingen opgenomen in de geldende beheersverordening. De treasury-activiteiten zijn zeer beperkt. De geldstromen van Regio Hart van Brabant hebben bijna volledig betrekking op de afdrachten van de gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling, waarvoor de gemeenschappelijke regeling de bovenlokale jeugdzorg uitvoert. De uitgaande geldstromen hebben bijna alleen betrekking op de betalingen in het kader van de jeugdzorg. Voor deze geldstromen is een bankrekening geopend bij de ING. De inkomende geldstromen zijn voldoende om de noodzakelijke betalingen te kunnen verrichten. Er worden geen kortlopende of langlopende leningen opgenomen.

Het kabinet heeft het schatkistbankieren ingevoerd. Dit betekent voor decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen als Regio Hart van Brabant, dat zij hun overvloedige liquide middelen moeten aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Schatkistbankieren krijgt een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (Fido). Het ministerie vergoedt een rente over de tegoeden die bij de schatkist gestald zijn.

6.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de organisatie van Regio Hart van Brabant, dat naast de ambtelijke organisatie ook de bestuurlijke organisatie omvat. De burger verwacht van een gemeente dat gemeentelijke middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden, dat de gemeente een betrouwbare partner is en transparant. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering.

Regio Hart van Brabant is een overleg- en uitvoeringsplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten -uitgaande van het beginsel van autonomie van het lokale bestuur- de regionale samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van bovenregionale Jeugdhulp bespreken en daar vorm aan geven omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt. Er is sprake van een lichte overlegstructuur als kader om de feitelijke samenwerking in portefeuillehouders overleggen vorm te geven.

De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van het overlegplatform van Regio Hart van Brabant. De verantwoordelijkheid voor de organisatie berust primair bij het algemeen bestuur. De wethouders van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur.

Ten behoeve van de ondersteuning van het algemeen bestuur en het dagelijkse management van het programma is een programmabureau van beperkte omvang ingericht. Door de toegenomen activiteiten wordt het programmabureau verder uitgebreid.

Het programmabureau coördineert het proces zoals boven omschreven. Daarnaast geeft het sturing aan de realisatie van regionale ambities. Deze ambities zijn verwoord in de Strategische Meerjarenagenda 2016-2020 en het Uitvoeringsprogramma 2016-2017. We werken die ambities de komende jaren verder uit naar projecten. Verder is nog sprake van de uitvoering van enkele doorlopende projecten en vervolgactiviteiten. Ongeveer de helft van de activiteiten waarop gestuurd wordt vanuit Regio Hart van Brabant betreft zogenaamde algemene publieke samenwerkingsopgaven, zoals de regionale sociale agenda. De andere helft betreft samenwerkingsopgaven die faciliterend zijn aan het programma van het regionale triple-helix samenwerkingsverband Midpoint Brabant. Dit zijn projecten met een hoofdzakelijk economisch karakter.

De gemeente Tilburg zorgt voor een adequate werkplek met alle bijbehorende randvoorwaarden op locatie bij Midpoint Brabant.

De administratieve werkzaamheden voor het opstellen van de ontwerpbegroting en -rekening, evenals het beheer van de vermogenswaarden én de bewaring van archiefbescheiden volgens de gemeentewet, worden door het algemeen bestuur, op basis van een dienstverleningsovereenkomst, opgedragen aan de gemeente Tilburg. In 2015 is die in lijn met de nieuwe gemeenschappelijke regeling en de gastheerovereenkomst inzake jeugdhulp geactualiseerd.

7. Begroting & Financiering

7.1 Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per onderdeel per begroting.

vergelijkende cijfers 2015-2017

<i>totaal overzicht</i> thema	realisatie 2015 lasten / baten	begroting 2016 lasten / baten	begroting 2017 lasten / baten
Mens & Samenleving			380.000
bestuur & Algemeen Management	647.21		
bedrijvigheid	183.598	200.000	
arbeidsmarkt	172.598	165.000	
leefbaarheid, veiligheid en zorg	41.729		
zorg voor Jong en oud		120.000	
jeugdhulp	68.844.618 / 162.273	66.959.913 / 660.035	67.621.000
duurzaamheid	19.223		
veiligheid		75.000	
milieu		60.000	
Leefomgeving & Milieu			390.000
Economie			45.000
ruimte en bereikbaarheid	267.521	350.000	
organisatie en strategie		414.500	
Social Innovation			821.000
totaal	70.176.505 / 162.273	68.344.413 / 660.035	70.176.505 / 162.273
dekking uit bijdrage per inwoner	0 / 1.260.726	0 / 1.263.226	0 / 1.276.000
dekking uit cofinanciering	0 / 312.121	0 / 120.000	0 / 220.000
bijdrage gemeenten jeugdhulp	0 / 68.682.345	0 / 66.299.878	0 / 67.621.000
dekking uit reserve	0 / 9.312	0 / 1.274	0 / 140.000

begroting van Regio Hart van Brabant

thema	lasten	baten uit inwonersbijdragen	overige baten	onttrekking reserves
Mens & Leefomgeving	€ 380.000	€ 139.911	€ 0	€ 0
Jeugd	€ 67.621.000	€ 0	€ 67.621.000	€ 0
Leefomgeving & Milieu	€ 390.000	€ 370.000	€ 20.000	€ 0
Economie	€ 45.000	€ 45.000	€ 0	€ 0
REAP	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Social Innovation	€ 821.000	€ 481.000	€ 200.000	€ 139.911
totaal exclusief BTW	€ 69.257.000	€ 1.276.089	€ 67.481.000	€ 139.911

begroting Midpoint Brabant

thema	lasten	baten uit inwonersbijdragen	overige baten	cofinancieringsopgave
Mens & Leefomgeving	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Jeugd	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Leefomgeving & Milieu	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Economie	€ 600.000	€ 495.589	€ 0	€ 101.411
REAP	€ 370.000	€ 0	€ 370.000	€ 0
Social Innovation	€ 917.500	€ 777.500	€ 140.000	€ 0
totaal exclusief BTW	€ 1.887.500	€ 1.276.089	€ 510.000	€ 101.141

7.2 Geprognosticeerde balans 2017

<i>geprognosticeerde balans</i>	prognose balans
vorderingen	31-12-2017
<i>Op openbare lichamen</i>	389.395
rekening courant verhouding met het Rijk	4.646.345
rekening courant verhouding overige niet financiële instellingen	172.543
overig	1.772.952
overige uitzettingen	0
vorderingen	6.981.235
liquide middelen	125.660
liquide middelen	125.660
activa	7.106.895
<i>Eigen vermogen</i>	
algemene reserve	11.242
bestemmingsreserves	21.615
saldo van rekening	0
eigen vermogen	32.857
<i>Vaste schulden</i>	
onderhandse leningen overige binnenlandse sectoren	7.151
vaste schulden	7.151
<i>Vlottende schulden</i>	
overig	7.028.553
vlottende schulden	7.028.553
<i>Overlopende passiva</i>	
vooruit ontvangen bijdragen Rijk	38.333
overlopende passiva	38.333
eindtotaal	7.106.895

7.3 Reservepositie 2014-2020

ontwikkeling reservepositie	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
	18.043	290.040	151.242	11.242	11.242	11.242	11.242
algemeen	53.950	62.476	0	0	0	0	0
BWS	21.615	370.968	21.615	21.615	21.615	21.615	21.615
werkagenda	40.805	0	0	0	0	0	0
overheveling							
	134.413	723.484	172.857	134.413	134.413	134.413	134.413

De reserve algemeen is inclusief het resultaat boekjaar 2015 ad € 1.314, een bijdrage Leisure ontwikkelingsfonds ad € 100.000 en een uitbreiding Logistiek loopvermogen € 100.000, welke worden toegevoegd aan de begroting 2016. De reserve Werkagenda is inclusief het resultaat boekjaar 2015 ad € 349.353, welke zal worden toegevoegd aan de begroting 2016.

In 2017 wordt aan de reserve algemeen de reserve BWS toegevoegd en € 139.911 onttrokken. Om praktische redenen verwerken we deze onttrekking op het thema Social Innovation.

7.4 Dekkingsgronden via inwonersbijdragen regiogemeenten Hart van Brabant (m.u.v. thema Jeugdhulp)

Het dekkingprincipe voor de bijdrage uit de regiogemeenten is gelijk aan die van de afgelopen jaren. Het uitgangspunt is dat zowel voor Regio Hart van Brabant als Midpoint Brabant € 3,00 per inwoner wordt ingezet. Dit bedrag is volgens afspraak in de gezamenlijke raadsvergadering dit jaar voor het eerst geïndexeerd. Hiervoor is de CPB-index 'Prijs Bruto Binnenlands Product' voor 2017 gehanteerd. Die is vastgesteld op 0,9%. De inwonersaantallen zijn gebaseerd op de meest recente inwonersaantallen van het CPB (stand per 1 januari 2015).

dekking voor het uitvoeringsjaar 2017 van Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant

gemeente regio Hart van Brabant	aantal inwoners	bijdrage per inwoner	De Regio Hart van Brabant	Midpoint Brabant	totaal
Dongen	25.395	€ 3,03	€ 76.871	€ 76.871	€ 153.741
Gilze en Rijen	26.065	€ 3,03	€ 78.899	€ 78.899	€ 157.798
Goirle	23.014	€ 3,03	€ 78.899	€ 78.899	€ 139.327
Heusden*	43.132	betalen lumpsum	€ 78.899	€ 78.899	€ 151.350
Hilvarenbeek	15.042	€ 3,03	€ 45.532	€ 45.532	€ 91.064
Loon op Zand	22.960	€ 3,03	€ 69.500	€ 69.500	€ 139.000
Oisterwijk	25.732	€ 3,03	€ 77.891	€ 77.891	€ 155.782
Tilburg	211.648	€ 3,03	€ 640.658	€ 640.658	€ 1.281.317
Waalwijk	46.713	€ 3,03	€ 141.400	€ 141.400	€ 1282.801
totaal	439.701		€ 1.276.089	€ 1.276.089	€ 2.552.179

* De gemeente Heusden draagt in totaal € 150.000 bij aan de regionale samenwerkingsambitie. Ook deze bijdrage wordt geïndexeerd. De bijdrage is evenredig verdeeld tussen Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant. De gemeente Heusden betaalt, in afwijking van alle andere deelnemende gemeenten, een lumpsum bedrag. De afwijkende afspraak met de gemeente Heusden vloeit voort uit het feit dat deze gemeente (soms ook gedwongen) participeert in twee regio's waarin wordt samengewerkt. De gemeente Heusden draagt ook substantieel bij aan het samenwerkingsverband in Noordoost-Brabant en neemt niet aan elke beleidsportefeuille in Regio Hart van Brabant deel.

7.5 Dekkingsgronden via cofinanciering (m.u.v. Thema Jeugdhulp)

Voor het jaar 2016 geldt dat het overgrote deel van de kosten op de begroting van zowel Regio Hart van Brabant als Midpoint Brabant worden gedekt uit de inwonersbijdragen zoals beschreven in paragraaf 7.2. Een deel van de dekking vinden we echter in cofinanciering.

Midpoint Brabant

De begroting 2017 van Midpoint Brabant gaat uit van cofinanciering voor een bedrag van € 510.000, buiten de inwonersbijdrage van de gemeenten in Hart van Brabant. Dit bedrag is al op verschillende manieren toegekend. Het grootste bedrag vormt de bijdragen aan REAP via de provincie en Hart van Brabant-gemeenten. Verder financieren externe partners de kosten van de programmamanager Social Innovation (€ 90.000) en de strategisch beleidsadviseur (€ 50.000).

7.6 Dekkingsgronden Thema Jeugdhulp

Ter dekking van de uitgaven wordt in totaliteit € 67,6 miljoen door gemeenten in gezamenlijkheid ingebracht aan integratie-uitkering om op regionaal niveau een sluitende begroting te presenteren. Onderstaande tabel geeft inzicht in de afzonderlijke bijdrage per gemeente in de regionale deelbegroting.

deelbegroting bovenlokale jeugdhulptaken HvB 2017

Gemeenten HvB	Dongen	Gilze-Rijen	Goirle	Heusden	Hilvarenbeek	Loon op Zand	Oisterwijk	Tilburg	Waalwijk	Totaal 2017
Baten bovenlokale jeugdhulptaken HvB 2017										
A) Integratieuitkering Deelfonds Sociaal Domein, incl verhoging ouderbijdrage	€ 4.002.000	€ 4.598.000	€ 5.163.000	€ 7.147.000	€ 2.193.000	€ 4.249.000	€ 4.911.000	€ 51.343.000	€ 8.234.000	€ 91.840.000
B) Lasten lokale jeugdhulptaken	€ 1.593.000	€ 1.567.000	€ 1.103.000	€ 1.679.000	€ 630.000	€ 1.210.000	€ 1.503.000	€ 12.591.000	€ 2.343.000	€ 24.219.000
Totaal baten bovenlokale jeugdhulptaken HvB	€ 2.409.000	€ 3.031.000	€ 4.060.000	€ 5.468.000	€ 1.563.000	€ 3.039.000	€ 3.408.000	€ 38.752.000	€ 5.891.000	€ 67.621.000
Lasten bovenlokale jeugdhulptaken HvB										
C) Bovenlokale uitvoeringskosten (2% van totaal budget bovenlokaal + lokaal)	€ 80.000	€ 92.000	€ 103.000	€ 143.000	€ 44.000	€ 85.000	€ 98.000	€ 1.027.000	€ 165.000	€ 1.837.000
D) Reservering bovenlokale risico's (2% van totaal budget bovenlokaal + lokaal)	€ 80.000	€ 92.000	€ 103.000	€ 143.000	€ 44.000	€ 85.000	€ 98.000	€ 1.027.000	€ 165.000	€ 1.837.000
E) Bovenlokale innovatie (80% x 3% van totaal budget bovenlokaal + lokaal)	€ 96.000	€ 110.000	€ 124.000	€ 172.000	€ 53.000	€ 102.000	€ 118.000	€ 1.232.000	€ 198.000	€ 2.205.000
Inkoop bovenlokale jeugdhulptaken	€ 256.000	€ 294.000	€ 330.000	€ 458.000	€ 141.000	€ 272.000	€ 314.000	€ 3.286.000	€ 528.000	€ 5.879.000
F) Landelijke inkoop (3,76% van totaal budget bovenlokaal + lokaal)	€ 150.000	€ 173.000	€ 194.000	€ 269.000	€ 82.000	€ 160.000	€ 185.000	€ 1.931.000	€ 310.000	€ 3.454.000
G) Bovenlokale inkoop Jeugdhulp	€ 2.003.000	€ 2.564.000	€ 3.536.000	€ 4.741.000	€ 1.340.000	€ 2.607.000	€ 2.909.000	€ 33.535.000	€ 5.053.000	€ 58.288.000
	€ 2.153.000	€ 2.737.000	€ 3.730.000	€ 5.010.000	€ 1.422.000	€ 2.767.000	€ 3.094.000	€ 35.466.000	€ 5.363.000	€ 61.742.000
Totaal lasten bovenlokale jeugdhulptaken HvB	€ 2.409.000	€ 3.031.000	€ 4.060.000	€ 5.468.000	€ 1.563.000	€ 3.039.000	€ 3.408.000	€ 38.752.000	€ 5.891.000	€ 67.621.000
Totaal saldo lasten / baten bovenlokale jeugdhulptaken HvB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

7.7 Saldi

We kunnen de begroting van Regio Hart van Brabant voor 2017 sluitend presenteren met de inzet van reserves. De regeling Besluit Woninggebonden Subsidies is geheel afgesloten. Daardoor valt de daarvoor in 2016 nog aangehouden reserve van € 62.467 vrij. Die kunnen we overhevelen naar de reserve algemeen; die komt daarmee op € 151.242. Daarvan wenden we € 140.000 aan als dekking voor de begroting 2017. Het saldo van de algemene reserve wordt daarmee € 11.242.

Voor Midpoint Brabant geldt een cofinancieringsopgave van € 101.411. Vanwege scherpe keuzes is dit bedrag significant lager dan het afgelopen jaar.

7.8 BTW

De begrote bedragen in de begrotingen van Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant zijn exclusief btw. De in rekening gebrachte btw wordt in eerste instantie voldaan door Regio Hart van Brabant, respectievelijk Midpoint Brabant.

Regio Hart van Brabant

De btw die voor compensatie in aanmerking komt, wordt aan het einde van het boekjaar bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht. De deelnemende gemeenten kunnen deze btw via de declaratie bcf nog ten gunste van het boekjaar declareren, waardoor deze per saldo geen meerkosten vormen. Voorwaarde is wel dat de Wet BCF blijft bestaan en dat de Belastingdienst het toepassen van de transparantiemethode goedkeurt. Voor de toepassing van de transparantieregeling voor jeugdhulp zal de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant in 2015 een voorstel aan de belastingdienst voorleggen.

Midpoint Brabant

Ook voor de stichting Midpoint Brabant geldt dat de belastingdienst geoordeeld heeft dat de koepelvrijstelling van toepassing is en dat de stichting de in rekening gebrachte voorbelasting via de transparantiemethode, onder de daarvoor in het Besluit BCF gestelde voorwaarden, naar de betreffende gemeenten kan doorschuiven.

7.9 Meerjarenoverzicht 2017-2020

Meerjarenoverzicht 2017-2020 thema	begroting 2017 lasten / baten	begroting 2018 lasten / baten	begroting 2019 lasten / baten	begroting 2020 lasten / baten
Mens & Samenleving	380.000	380.000	380.000	380.000
Jeugdhulp	67.621.000	67.777.000	67.899.000	68.008.000
Leefomgeving & Milieu	390.000	390.000	390.000	390.000
Economie	45.000	45.000	45.000	45.000
Social Innovation	821.000	821.000	821.000	821.000
totaal	69.257.000 / 0	69.990.800 / 0	69.535.000 / 0	69.644.000 / 0
dekking uit bijdrage per inwoner	1.276.000	1.276.000	1.276.000	1.276.000
dekking uit cofinanciering	220.000	220.000	220.000	220.000
bijdrage gemeenten Jeugdhulp	67.621.000	67.777.000	67.899.000	68.008.000
dekking uit Reserve Algemeen	140.000	0	0	0
taakstelling	0	140.000	140.000	140.000

Lasten

Vooralsnog is in de meerjarenbegroting voor de jaren tot en met 2020 bij alle thema's (exclusief Jeugdhulp) uitgegaan van een gelijkblijvend uitgavenniveau. Jaarlijks zullen op grond van de op te stellen uitvoeringsprogramma's de lasten worden begroot.

Baten

Vooralsnog is in de meerjarenbegroting voor de jaren tot en met 2020 bij de geprognosticeerde baten uitgegaan van een gelijkblijvend inwoneraantal en van de hoogte van de inwonersbijdrage in 2017. Jaarlijks zal op grond van de inhoudelijke ambities en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma's een voorstel worden gedaan voor de gewenste hoogte van de inwonersbijdrage.

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door het algemeen bestuur van Regio Hart van Brabant.

Tilburg, 21 juli 2016

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of vertical, slightly wavy lines of varying heights, resembling a stylized 'N' or a series of 'M's.

Mr. P.G.A. Noordanus
Voorzitter
Regio Hart van Brabant

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'S' followed by a horizontal line that ends in a small loop.

S.P.F. Kapitein
Programmadirecteur
Regio Hart van Brabant